

LIEBLING nr.3

LIBERAL UNGDOM 2005, SEDAN 1911 • NUMMER 3 HÖSTEN 2005

**TEMA:
FRIHET**
SJU SIDOR
OM BEFRIELSE
SIDORNA 7-13

FLYKKTEN TILL FRIHET

POLITISKA SNEDSTEG | ALLT OM NORGE | FILMHYBRIDER

Semere Kesete var sexton år gammal när han tog värvning i gerillan för att befria sitt hemland Eritrea från etiopisk ockupation. Men frihetskampen slutade i nytt förtryck och Semere sattes i fängelse för att ha uttryckt sina åsikter. Efter en dramatisk flykt genom jungeln lyckades han ta sig till Sverige.

Detta är hans berättelse.

SAMVETS- FÅNGEN FANN SIN FRIHET

DET ÄR EN LÖRDAG I OKTOBER när Liebling ska träffa den eritreanske frihetsaktivisten Semere Kesete. Årstiderna avlöser varandra denna dag med en Strindbergsk känsla för dramatik. Kastanjerna rasar ner från trädkronorna, solljusets värmevågor pareras av bitande höstvindar, färgsprakande löv bildar ett indiansommarens lapptäcke över gatorna. På Norrtullsgatan i Stockholm, i ett gammalt bryggeri, har ett hundratal frihetliga ungdomar av olika politiska kulörer, färgglada som löven på marken, samlats till historiens första Frihetsforum. Här finns också Semere Kesete. Han ler brett åt den praktfulla brittsommardagen och inte ens förtrycket i hemlandet kan just nu grumla glädjen.

President Isaias Afeworkis regim har fängslat tusentals politiska fångar, däribland svenske Dawit Isaak, ägnat sig åt tortyr och grova inskränkningar av yttrandefriheten. Men en gång var det många som hoppades på Afeworkis regering, som liksom så många andra afrikanska ledargarnityr var sprungen ur befrielseerörelsen. En av dem som hoppades var Semere Kesete.

Varför bestämde du dig för att, knappt sjutton år gammal, gå ut i krig och riskera livet?

– Det var inte för att jag kunde särskilt mycket om frihet. Men många av våra bröder, systrar och fäder var ute på fältet för att slåss mot de etiopiska ockupanterna. Nyheter spred sig snabbt i min miljö och jag visste mycket om kriget. När jag såg unga män hålla i sina kalasjnikovs blev jag avundsjuk. Jag ville vara som dem utan att förstå särskilt mycket om vad det handlade om. När EPLF (Eritrean Peoples Liberation Front) kom till Masawa, hamnstaden där jag bodde, och besegrade etiopierna, som hade ryska rådgivare, många divisioner och tungt artilleri kunde jag knappt tro mina ögon. De hade ju lyckats slå rot. Det var helt otänkbart. Alla på min skola tog värvning, ja alla studenter i stan.

Men så unga killar och tjejer?

– Jag var 16 och skulle fylla 17, men många var bara 15 år. Vi som var unga tränades bara, vi deltog inte i striderna. Det var väldisciplinerade trupper, man lät inte barnen kriga.

Semere utbildades till radiooperatör och jobbade med att från befriat område, i Girmaika, sända krypterade meddelanden till fronten. Vid

flera tillfällen flög etiopiernas ryska MIG-plan över dem för att med bomber slå ut träningsläger och kommunikationer. Jag ber Semere berätta om sitt värsta minne och efter en stunds tvekan gör han mig till viljes.

– Tidigt på morgonen, tjugo över sju, i februari 1991 väcktes vi av att två MIG 23:or flög emot oss tätt över trädtopparna så att skogen ruckades. Vi var vid det här laget ganska vana vid att se etiopiska bombare så vi kunde skämta om det. Vi sa att nu flyger träden emot oss.

Semere stannar till. Vill inte fortsätta. Vad ska det tjäna till? undrar han. Jag säger, lite trevande, att det kan vara viktigt för någon som aldrig varit med om något som liknar krig att förstå vad det verkligen handlar om. Tveksamt tar Semere vid där han slutade.

– Många låg och sov under bar himmel när vi hörde mullret från planen. De bombade vårt fältsjukhus. Alla patienter då var civila, men de visste att det var ett fältsjukhus där gerillans sårade soldater vårdades. Tolv dog och tretton skadades. Bland de döda fanns ett barn och en gravid kvinna. En tvååring fick amputera benet. De flesta var bara kött och ben. Jag fick vara med och begrava dem, berättar Semere utan att fördjupa sig i det

han måste ha känt. Men ögonen avslöjar att minnena förföljer honom också nu, flera år senare, en ljuvlig brittsommardag på ett café som heter Blåbär i Sveriges mycket idylliska huvudstad. Jag sväljer, med viss ansträngning, en tugga av min blåbärs muffin.

1991 VANN ERITREA SIN SJÄLVSTÄNDIGHET och den nya regeringen ville inte försörja de gamla frihetskämparna, alltså upplöstes stora delar av armén. Semere förklarar att regeringen misstrodde befrielsehjältarna eftersom de tuffa krigarna inte svalde allt med hull och hår. Alltså övervakades Semere och de andra som kommit ut i det civila samhället.

– Vi fick inte röra oss fritt. Jag ville läsa i huvudstaden Aslam, men fick inte. De ville kontrollera oss.

Semere Kesete insåg att frihet är intimt förknippat med ansvar och började engagera sig i studentpolitiken. Han valdes till ordförande för en studentkår och tog strid mot regeringspolitik som studenterna ansåg orättvis. Först ville regeringen att studenterna skulle arbeta gratis

Interviewen fortsätter på nästa sida...

Ett land i evigt krig

Eritrea ingick 1952 en federation med grannlandet Etiopien. När Etiopien tio år senare annekterade området utbröt en våldsam trettio år lång strid med eritreanska rebeller. 1993 bekräftades självständigheten av en massiv majoritet eritreaner i en folkomröstning. Sen dess har stridigheterna avlöst varandra. Eritrea står för närvarande som värd för en fredsbevarande styrka från FN som bevakar en 25 kilometer bred säkerhetskorridor vid gränsen till Etiopien. Några år efter självständigheten började kritiska röster höras mot president Afeworkis styre. Den demokratiska utvecklingen tycktes ha kommit av sig. I september 2001 inledde regimen ett storskaligt tillslag mot regimkritiker när elva tidigare ministrar och EPLF-ledare i den så kallade 15-gruppen arresterades. Semere Kesete var den förste samvetsfångnen i regimen våg av terror. I dag finns tusentals samvetsfångar i Eritrea. Källa: Amnesty International

LIEBLING HAR HELA LISTAN:

DE TOKIGASTE POLITISKA IDÉERNA

TOPP
TIO

Liebling listar den här gången de största politiska flopparna. De där tillfällena i historien när saker och ting inte riktigt gick som makthavarna tänkt sig. Ibland gick det käpprätt åt helvete, ibland uppstod en oanad vändning till det bättre. Här är tio minnesmärken över monumental politisk galenskap. Håll till godo.

10

Stålverk 80

1973 presenterades planerna på ett socialdemokratiskt prestigeprojekt. Stålverk 80. Det var på tiden tung fabriksatmosfär var det främsta tecknet på välstånd. När första spadtaget togs i Luleå hade konjunkturen vänt neråt och den svenska stålproduktionen flyttat till billigare arbetskraft utomlands. 1976 satte den borgerliga regeringen stopp för projektet. 1980 skulle verket ha stått klart (därav namnet). Då debatterades fortfarande vansinnet livligt i pressen. Men verklighet blev det aldrig.

Flytta Kiruna

Sveriges största galenpanna till politiker, Lars Tömmän har bestämt att hela Kiruna ska flyttas inom 30 år på grund av sprickor orsakade av gruvarbete. Den gamle gruvarbetaren vet hur man går fram i politiken om man vill slå blå dunster i ögonen på väljarna. Med bulldozer. Bara att flytta stadshuset kostar 50 miljoner. Singapores diktator Lee Kuan Jew vill till en kostnad av 20 miljarder dollar bygga en klon av Lion City i Kina. Kanske en idé för Tömmän. Bygga en Kirunaklon. I Kina.

8

Fear and Loathing in Las Vegas

Maffiabossen som skapade Las Vegas hette Bugsy Siegel. Cowboypolitikerna i Nevada hakade på, ivriga att tjäna en hacka och införde de mest liberala lagarna för spel och dobbel i landet. I dag är det inte längre maffian som styr, utan Disney och Richard Gere. Spelmissbruket leder till förlorade förmögenheter och kraschade äktenskap. Men Las Vegas har genom åren utövat en gruvlig lockelse på alla från Elvis till ungdomskommunisten Jenny Lindahl som gifte sig i staden. Äktenskap kan alltså också börja i syndens näste.

Fotbollskriget

Det finns många dumma anledningar till att starta krig. Men kanske är ändå den tokigaste att man torskade en fotbollsmatch. Vi snackar inte om huliganer i Firman eller Black Army utan om kriget mellan Honduras och El Salvador 1969 efter att El Salvador hade besegrat Honduras i VM-kvalet. Bakgrunden var förstas allvarigare. Salvadoranska bönder hade fördrivits från sina jordar och förföljts i Honduras. Det trappades upp till fullskaligt fotbollskrig under två svettiga veckor i juli.

7

Brasília: En huvudstad i djungeln

Ja, de där latinamerikanerna har förstas gjort många tokiga saker. Som att bygga en modernistisk huvudstad mitt i Amazonas. På 50-talet upplevde Sydamerika en guldrusch och Brasiliens president Juscelino Kubitschek gav de världsberömda arkitekterna Lúcio Costa och Oscar Niemeyer i uppdrag att rita Brasília. Staden skulle rymma en halv miljon invånare, men stod länge så gott som tom efter att Brasiliens utveckling tappat fart. I dag bor där 200 000.

6

Diktatorn som ville vara störst

Nicolae Ceausescu, som regerade Rumänien med kommunistisk järnhand, hade en liten besatthet. Han ville vara störst. Bland annat lät han bygga ett presidentpalats, som skulle ha blivit världens största byggnad. Det hann aldrig bli klart innan Ceausescu störtades i en revolution och avrättades på juldagen 1989. Men även i ofärdigt skick överglänses palatsets storlek bara av Pentagon. Den tokigaste idé diktatorn fick måste ändå ha varit att förbjuda preventivmedel för att kunna regera Europas största befolkning. Resultatet: Önskad ungar, då på barnhem och nu på gatorna där de boffar lim.

5

Slavarnas förlovade land i Afrika

1820 började amerikanska "people of color" kolonialisera ett stycke land i Västafrika, 1844 utropades staten Liberia. De befriade slavarna skapade en modell av USA på den afrikanska kontinenten med en något så när fun-

4

gerande demokrati och gav landet ett namn som betyder frihet. De svarta amerikanerna kom dock snabbt i konflikt med ursprungsbefolkningen samt med omgivande europeiska kolonialmakter. Mot slutet av 1800-talet gick ekonomin i sjå på grund av lägre efterfrågan på landets produkter och stora lån som dränerade statsbudgeten. I dag är Liberia ett förött land svårt härjat av två inbördeskrig 1989-1996 och 1999-2003. Black power funkade inte alltid som det ska.

3

Var som folk, ta en holk

I trettio år har holländarna kunnat gå in på en så kallad coffeeshop för att varva ner med en joppe. På 70-talet härjade en brutal heroinvåg Nederländerna och regeringen tillsatte Baan-kommissionen, som föreslog en politik som gick ut på skademinimering. Man legaliserade inte lätta droger, men tolererade dem under vissa omständigheter. Det tunga missbruket gick ner och dödligheten minskade, men i dag är Amsterdam å andra sidan känd som marijuanans huvudstad. FN och EU rasar. Dessutom börjar holländarna tröttna på tyska cannabisturister som förslummar städerna längs med den tyska gränsen. Det har gått så långt att flera kommuner har stängt sina coffeeshops. But hey, at least it's not crack.

Kommunisterna som dödade en sjö

På 1960-talet var Aralsjön världens fjärde största sjö. Då bestämde sig Sovjetunionen för att avleda stora mängder vatten från Aralsjöns mäktiga tillflöden för att främja bomullsodling i de centralasiatiska republikerna och på så sätt frigöra sig från importbehovet från USA. Resultatet i dag är en av världens största miljö-

2

katastrofer. Endast fem kvadratkilometer vatten sipprar fram till den döende sjön, trots att 35 kvadratkilometer anses vara ett minimum. Vattenvolymen har sjunkit med 80 procent. Jordbrukslandet Uzbekistan är värst drabbat. Spöklika skeppsvrak ligger och rostar i ett hav av salthaltig sand där förr en flitig fiskeflotta var verksam. Blodbrist, tuberkulos och njursjukdomar är mycket vanliga. På sjöns botten finns också föroreningar orsakade av kärnvapenprov. Back in the USSR.

1

Internet

"Jag uppfann internet", lär Clintons vicepresident och Bushs motkandidat i valet 2000, Al Gore, lite kaxigt ha hävdade. Det var väl nu inte riktigt sant. Redan i augusti 1962 presenterade JCR Licklider på MIT sin vision för ett "galaktiskt nätverk". I ett samarbete mellan amerikanska regeringen, försvarsmakten och universitetsvärlden utvecklades sen ett nätverk av datorer som skulle vara osårbart. En eller flera kuggar kunde slås ut, men nätverket skulle förbli intakt. Först började olika högskolor i USA koppla upp sig mot varandra och 1976 var försvarsmakten med på noterna. Man kunde vid den här tiden knappast tänka sig vilken spridning internet skulle få. Och hade USA:s regering och försvarsmakt verkligen hajat hade projektet antagligen aldrig blivit av. 1992 ägde den första brevväxlingen med e-post rum mellan två regeringschefer: USA:s Bill Clinton och Sveriges Carl Bildt. Kort därpå förlorade makthavarna all kontroll över internet när miljoner människor kopplade upp sig över hela världen. Världens första globala anarki var ett fullbordat faktum. Porr, fildelning och total yttrandefrihet spreds som en löpeld i laglöst land. Nu vill EU-länderna styra internet genom ett särskilt FN-organ, men det känns mest som ett lite fåfängt projekt. Ännu vet ingen var det vi kallar internet kommer sluta. Information vill, som bekant, vara fri.

”De torterar dig inte fysiskt eftersom de inte oroar sig för ditt fysiska motstånd. De torterar din mentala hälsa eftersom du är en kritiker. De vill krympa ditt intellekt.”

under en förlängd värnplikt. Semere tog strid och vann. Sedan försökte regeringen förhindra studenter att vidareutbilda sig i Sydafrika. Semere tog strid och vann. Ofta koncentreras det tidiga motståndet mot en brutal regim till universiteten. Jag frågar Semere varför han tror att studenter så ofta är de första att protestera mot orättvisor.

– Om man är student är det naturligt att inte acceptera saker som de är, att ifrågasätta. Det första man lär sig som student är att ställa frågan ”varför”? Studenter är civilisationens startlinje.

Hur kommer det sig att ni var så framgångsrika?

– Vi var målinriktade och fredliga. Vi demonstrerade inte på gatorna och förstörde privat egendom, för vi insåg att det var folkets egendom. Vi fick privata tidningar att skriva om vår kamp och det här skakade regeringen.

Och det föll förstås inte regeringen särskilt mycket i smaken. När den tredje striden mellan regimen och studentrörelsen blossade upp på grund av att man krävde att studenterna skulle bidra till återuppbyggnadsarbetet utan kompensation insåg regimen att man var tvungen att åtgärda problemet innan andra samhällsgrupper också skulle få för sig att börja ställa krav.

Kvart i åtta den 31 juli 2001 knackar tre agenter från säkerhetstjänsten på Semere Kesetes dörr. Han förs till häktet utan att få veta vad han anklagas för. 400 studenter samlas utanför polishuset för att demonstrera, men förs bort till en fotbollssarena och hålls inlåsta över natten i hållande regn. Semere Kesete isoleras i ett år. Utan kontakt med några medfångar eller familjen, utan träning, vid ett tillfälle bakbunden 24 timmar om dygnet i 15 dagar.

– Isoleringen är den värsta tortyren. De har egentligen ingen anledning att tortera dig fysiskt, eftersom det inte är ditt fysiska motstånd de oroar sig för. De torterar din mentala hälsa eftersom du är en kritiker. De vill krympa ditt intellekt. Tänk dig själv att ha suttit isolerad i tjugo år. Du kommer ut till en värld med mobiltelefoner och internet och förstår ingenting.

Vad höll ditt hopp vid liv under tiden i fängelse?

– Jag hade rätt. De kunde ha dödat mig eller torterat mig, men eftersom jag visste att jag hade rätten på min sida kände jag aldrig någon stress. Jag betedde mig aldrig som att jag skulle vara deprimerad. Jag var glad. Annars hade det varit som att låta regimen vinna.

Semere tar glaset på bordet till hjälp för att förklara de olika fångarnas status. Han tar ett glas åt sidan och säger att den här fången får se solen varje dag, en annan får se solen varannan dag, men du, säger han och pekar på mig, får visserligen aldrig se solen, men kan kallprata med vakten och det sista stackars glaset står helt utan kontakt med omvärlden. Semere fick efter en tid börja umgås med en av vakterna, Mahari, tio till femton minuter om dagen. Men han snackade inte väder, musik eller familj.

– Vi lider här och du hjälper dem att skapa lidande, var de första orden Semere yppade till Mahari.

Semere Kesete blev Eritreas första samvetsfånge, men lyckades fly till Sverige. Dawit Isaak sitter kvar på kåken.

MCN OM ERITREA

Befolkning: 4 561 599.
Spädbarnsdödlighet: 74,87 dödfödda/1 000 födda till livet.
Förväntad livslängd: 52,16 år.
Smittbärare aids/hiv: 2,7 procent.
Etniska grupper: Tigrinja 50 procent, tigre och kunama 40 procent, afar 4 procent, saho 3 procent, andra 3 procent.

Källa: CIA World Factbook

Maheri försökte värja sig genom att muntra upp sin fånge.

– Du kommer att bli fri.
– Hur då när du samarbetar med regeringen? blev Semeres raka svar. Maheri smäller igen dörren till cellen och går.

EN VECKA SENARE UPPREPAR SIG konversationen och Maheri blir sur igen. Han tycker att Semeres prat är ägnat att placera även Maheri bakom lås och bom. Tredje gången de träffas ber Semere rakt ut Maheri hjälpa honom att rymma. ”Nu har du blivit riktigt galen”, säger vakten. Semere bara skrattar och höjer sen rösten för att understryka att han är allvarlig. Maheri tystar honom och går. Tre dagar senare tjarar Semere igen och förklarar att det är lätt att fly över gränsen till Sudan. Han vill att Maheri ska hänga med. Nästa gång vakten kommer frågar han Semere om han klarar av att gå till fots i två-tre dagar. ”Inga problem”, blir svaret. Fyra månader senare är Semere och Maheri på väg mot friheten. Maheri har helt enkelt gått in i cellen och med en kalasjnikov i handen fört ut Semere. Eftersom båda är gamla gerillakrigare hittar de genom djungeln och tar sig mot den etiopiska gränsen. De korsar minfälten vid Afrikas mest militariserade gräns genom att gå i kospillning på fälten för om kossorna klarat sig tänker de att där inte kan finnas minor. Semere och Maheri tar sig oupptäckta förbi

styrkor från såväl Eritrea, Etiopien som FN.

I dag har Semere fått politisk asyl i Sverige och lever i Örebro. Att komma hit var, säger han, som att resa från jorden till mars.

– Det kändes överkligt, som en dröm. Jag var både trygg och förvirrad, säger Semere Kesete.

Men inte heller i Sverige var Semere helt trygg. Två eritreanska taxichaufförer överföll och misshandlade honom. Han tror att de försökte kidnappa honom för att föra tillbaka honom till Eritrea.

– I dag är det okej i Sverige. Jag lär mig nya idéer varje dag.

Det bästa med Sverige, säger han, är demokratin. Det sämsta har han ännu inte upptäckt.

Svenska eller västerländska ungdomar konsumerar frihet varje dag, i form av prylar, livschanser och inflytande men förstår ändå inte riktigt värdet av friheten. Tror sig inte vara fria. Vad säger du till en svensk ungdom som säger att hon eller han inte är fri?

– Människor har oändliga krav. Om någon kommer till mig här och säger ”jag är inte fri” så skulle jag skratta. Men man måste se allt ur andras perspektiv. När vi säger att vi inte har frihet så menar vi att vi inte har frihet att leva, men när en svensk säger så kanske han menar att han vill jobba bara sex timmar om dagen. När en svensk säger att han inte är fri så säger han det just för att han är fri att säga vad som helst.

Dawit Isaak är den ende svenske samvetsfången

Hösten 2001 arresteras den svensk-eritreanske journalisten Dawit Isaak i Eritreas huvudstad Aslam. Vare sig familjen eller svenska diplomater har fått träffa honom sedan dess och ingen vet om han ännu är i livet. Den svenske medborgaren Isaak tillbringade många år i Sverige innan han återvände till Eritrea för att vara med och bygga upp landet efter självständigheten. Han arbetade som journalist på tidningen Setit och skrev såväl poesi som sociala reportage.

Dawit Isaak anses inte ha varit särskilt regimkritisk, men föll ändå offer för den arresteringsvåg som drabbade landet under hösten 2001. Dawit Isaak är den ende svensken på Amnesty Internationals lista över samvetsfångar över hela världen.

Hans familj lever i dag i Göteborg. Semere Kesete, som strax innan han blev den förste att falla offer för regimens arresteringar,

umgicks med Dawit Isaak och hans journalistkollegor på Setit, lever i dag i Örebro där han samordnar den eritreanska exiloppositionens aktiviteter.

Han är också engagerad i svensk politik och medlem i Liberala ungdomsförbundet. Semere tycker inte att den svenska regeringen gjort tillräckligt för att få hem Dawit till Sverige.

– Anna Lindh gjorde en del för att trycka på för mänskliga rättigheter i Eritrea. Det svenska biståndet drogs bland annat in. Men i dag finns inget engagemang från regeringens sida. De har ansträngt sig för att få tillbaka Mehdi Ghezali, som satt på Guantanamo i Kuba, och Calle Johnsson från Grekland. Men för Dawit Isaak har de inte gjort någonting. Jag tror inte att Göran Persson ens känner till Isaak, säger Semere Kesete.

Desperata hemmafruns dagbok

Under en dag testade Alex Eisenstein på livet som hemmafru. Liebling följde henne hack i häl med kameran i högsta hugg och vi lät henne skriva dagbok. Här dokumenteras vardagen för en "desperate housewife" à la 50-tal. Är lyxhustruns liv ett fängelse eller en oas av frihet? Är man mest lycklig mitt i karriären eller hemma med ungarna? Och går det kanske att kombinera? Vad mår egentligen barnen bäst av? Liebling nosar på en infekterad feministisk stridsfråga.

08.21. Lagar frukost åt min dotter Manjiri. Immiga fönsterrutor och en förbaskat varm dag.

10.17. En förmiddag utomhus. Grönt och skönt. Är inte min dotter den vackraste av änglar?

Stort tack till er som var vänliga nog att låna ut kläder/smycken samt hjälpa till med hår/make-up. Klänningar & skor: Camilla Thulins privata samling. Underkläder: Camilla Thulin. Hår & make-up: Annika Stödborg. Smycken: Lärkans secondhand, Annika Stödborgs privata samling. Övriga accessoarer: Lärkans secondhand.

13.22. Står i fönstret. Barnet sover siesta. Mamma ropar från gatan att hon tar hand om barnet medan jag shoppar. Men först: fimpa. Och pudra näsan.

15.37. Planerar helgen över en kaffe eftersom vi då ska iväg på stor picnic med släkten. Åktur med Cadillacen. Nej, nu måste jag hem. Borde fixa till barnets nya lockiga frisyr.

Alex listar: Föräldraskapets tio budord

Hören i upp, familjepäron land och rike runt. Morsor, farsor och blivande föräldrar. Lieblings Alex Eisenstein har ristat in tio budord på två stentavlor. Dessa bud skola ni följa och på det må familjeolyckan vara fullkomlig. Amen.

1. Tid är guld Jag tycker för fasen att folk bör spendera mer tid med sina barn. Varför? Barn behöver kärlek. Barn behöver närhet hemifrån för att känna sig bekräftade. För att få höra att de duger som de är. Det är nämligen inte många som kommer att säga det i livet. Det är alltför många föräldrar som kompenserar sin tidsbrist genom att köpa prylar till ungen. Visst skapar det en viss kreativitet hos barnet, men att vara bebbe och ensam är inte roligt. Tyckte i alla fall inte jag.

2. Se till att: Skaffa najs syskon Tack för en äldre syster som var där och ställde upp för en. Hade jag inte

haft henne hade jag varit the most lonesome kid on earth eller liknande. Änglar is the shit.

3. Var inte så neggo. I helvete att jag tänker yttra negativa tankar om mig själv inför mitt/mina barn – speciellt om min kroppsvikt eller mitt utseende. Inget tjat om att jag borde gå ner i vikt, träna mer eller äta mindre – det är förödande för barn och ungdomar. Ugh.

4. Dumburken suger. Allting som visas på MTV är inte crap, men det mesta är det.

5. Sagostund är grymma grejer. Ta dig tid att läsa sagor för din lilla parvel. Det eggjar fantasin och stimulerar till egna uttryck. Det kan bli hur stort som helst.

6. Bannlys dockor. Barbie är inte enbart dåligt, men inte en jävel kan påstå att målgruppen kan relatera till en vuxen karriärkvinna. Snacka om press från och med kolla-jag-fick-en-lind-say-lohan-barbie-dag numero uno. Hälsosamt? Knappast. Men är det samtidigt rätt att flickor packas på en massa plastungar att leka med? De är själva barn och ska alltså redan vid 7-årsåldern veta att deras plats i hemmet är i köket. Med kidsen i högsta hugg.

7. Softa hemma, dissas dagis. Jag ogillar starkt dagis. Dagis är ett ångestladdat ord. Det är den första separeringen mellan mamman och barnet. Jag skulle aldrig klara det. Jag skulle bli jätterädd för att mitt barn skulle slå sig, få

någon konstig virussjukdom av andra ofräscha ungar eller helt enkelt totalvantrivas. Hemma och softa eller stresskrika med snoriga kamrater? Det senare är förmodligen betydligt jobbigare.

8. Vad hände med all Bra Musik? Snälla föräldrar, Voice Radio är inte coolt, capez-vous?

9. Krama utan att kväva. Skäm bort ditt barn med mycket tid och kärlek, men ge också ungen lite utrymme. Alla kids måste ha space för att forma sin egen personlighet.

10. Vägen till toppen. Tänk om bägge föräldrarna, eller föräldern om ensamstående, kunde vara hemma samtidigt. Ack, vilken dröm? Men, hello, hur fettar de då in pengar? Lösning: starta ett band, ta Billboard med storm, casha upp och softa hemma med ungarna de två-tre första åren. Det är det jag gör, darling.

I Afrika går frihetskampen vidare

Black power!

I somras lanserade västvärldens artister ett jätteprojekt, Live 8, för att föra in Afrika och världsfattigdomen på kartan. Förhoppningarna var skyhöga. Men vad har egentligen hänt sedan dess? De tidigare så solidariska artisterna är numera knäpptysta – kanske upptagna med att mingla på fester. Som tur är tar Liebling vid där världspresen samt artisterna stannar och gör några nedslag bland människor som verkligen räknas. Här är frihetskämparna vi alla borde sända en daglig tanke till.

NIGERIA

Fela Kuti är en riktig legend. Det han främst är känd för är att han skapade en helt ny musikstil, afrobeat, men han var också en stor frihetskämpe. Under sin livstid fängslades han tre gånger och blev åtalad 356 gånger för sina radikala texter om bland annat frihet för de fattiga. Fela hem förstördes flera gånger av polisen, han tvingades under en tid fly landet, och startade även ett eget parti - Movement of the People. 1997 dog Fela i aids. Bland hans låttitlar märks "Coffin for head of state" och "Africa, center of the world".

VÄSTSAHARA

Aminatou Haidars första stora politiska aktion var när hon organiserade en fredlig demonstration 1987 för att kräva folkomröstning om Västsaharas frihet. Vid demonstrationen blev hon fängslad och släpptes inte fri förrän fyra år senare. Den 20:e juni i år fängslades hon igen. Hon arresterades på ett sjukhus där hon fick vård för skador hon fått av den marockanska militären. Ingen vet när eller om hon kommer att släppas.

SYDAFRIKA

Steve Bantu Biko föddes 1946 i Kapstaden. Han ägnade hela sitt liv åt att kämpa mot apartheid i Sydafrika och blev en av frontfigurena i de svartas frihetskamp. Flera gånger blev Biko bortförd och förhörd av sydafrikansk säkerhetstjänst. Han dog i fängelset i Pretoria till följd av de svåra huvudskador han fått under ett förhör. Steve Biko blev 31 år.

ZIMBABWE

Geoffrey Nyarota är chefredaktör för den enda fristående tidningen i Zimbabwe - The Daily News. Trots att tidningen bara funnits sedan 1999, så hade den bara tre år senare gått om regimens tidningar i storlek. År 2000 bombades redaktionen, 2001 förstördes tryckpressarna och Nyarota har hotats till livet flera gånger. Trots detta har tidningen utkommit dagligen, utan uppehåll. Med hjälp av grävande journalister har befolkningen kunnat läsa om allt det som försiggår under ytan i Zimbabwe – mutor, ekonomisk misskötsel och kränkningar av mänskliga rättigheter.

ERITREA

Dawit Isaak är svensk medborgare, men sitter just nu fängslad i Eritrea på grund av att han är en av den fria pressens ledande journalister. I september 2001 kom tre män hem till Dawit och förde bort honom. Sedan dess har han inte hörts av och i dag vet ingen om han lever eller inte.

KENYA

Wangari Maathai fick Nobels fredspris förra året för sitt engagemang för kvinnors rättigheter, yttrandefrihet och fattigdomsbekämpning. Bland annat har Wangari Maathai initierat ett av de största odlingsprojekten för träd. Trädet som en symbol för fred och ett konkret verktyg för bättre miljö. Hennes arbete har lönat sig, och idag är hon vice miljöminister i Kenya.

MIRIAM NORDFORS

Enligt FN är frihetsunderskottet i arabvärlden en viktig orsak till att Mellanösternregionen sackat efter.

De 22 arabländernas sammanlagda BNP är, trots oljan, mindre än Spaniens.

40 procent av de vuxna araberna – 65 miljoner människor – är analfabeter,

två tredjedelar av dessa är kvinnor.

1,6 procent av befolkningen har tillgång till internet.

Kvinnor sitter på enbart 3,5 procent av parlamentssätena i arabvärlden i jämförelse med exempelvis södra Sahara där siffran är 8,4 procent.

51 procent av ungdomarna uttrycker en önskan om att emigrera till andra länder. Europa är favoritdestinationen.

Först 1971 fick kvinnor delta i valen i den sista kantonen i Schweiz som införde kvinnlig rösträtt.

På 1980-talet ville socialdemokratiska

kvinnoförbundets ordförande, riksdagsledamoten Maj-Britt Theorin, förbjuda parabolantennar i Sverige. Hon menade att fler utländska tevekanaler kunde fördumma svenskarna och föra in idéer som vi inte vill ha i det här landet.

Väx upp, kompis

PÅ AARONS AGENDA En grymt skön indian-sommar går mot sitt slut. Aldrig är gatan jag bor på lika, ehh, betagande som så här års. Beat Happenings *Indian summer* var förstås säsongens låt. Det höstmelankoliska anslaget bär ännu en bit mot vintern, men parerad av en något glättig kärlekshymn: Fleetwood Macs Everywhere. Ladda ner!

Jag har gått i flyttplaner. Syndens näste i Europa – sjukt softa Berlin – var på tal. Men nu tycks jag ha fastnat med ett erbjudande i knäet. Ett av dessa erbjudanden man inte kan tacka nej till. Nej, jag ska desto värre inte bli maffiatorped. Aaron ska ta lite vuxenpoäng. Casha in. Tjing, tjing.

Frihetsforum den 7-9 oktober var årets happening. Du som missade kalaset kan ta och hänga dig i närmaste lyktstolpe. Eller vänta på en ny chans till nästa år.

PANNAN I DJUPA VECK. Dagens lunch har precis utvecklats till svår i-landsproblematik. Jag kan inte bestämma mig för om det blir McFish eller Veggie Whopper. Det luktar Joe Labero. Det här med valfrihet måste trots allt vara ett illusions-trick i den högre skolan. Jävla fejk.

I den gurkliknande formation på världskartan vi kallar Sverige har vi sen länge glömt vad det betyder att med uppslitna knogar slå och med deformerade pannor stänga oss blodiga i frihetskampens namn. Till den processor i hjärnan vi kallar glömska har vi definitivt förpassat vad det innebär att stå med mössan i hand och buga för patron, att vara portad från maktens korridorer och valbås, att inte få tycka, tänka och tala om det som faller oss in.

Särskilt vänsterns moderna profeter tycks ha drabbats av svår minnesförlust. Naomi Klein, som spyr galla över konsumtions-samhället i boken *No Logo*, kan omöjligt ha testat Sovjetunionens massproducerade tamponger. Inte heller tycks Uje Brandelius och grabbarna i Doktor Kosmos ("Stoppa valfriheten, stoppa den...") ha behövt köa särskilt länge, varken för att köpa toapapper i det gamla kommunistblocket eller för att operera lärbenshalsen i sossarnas plankonomiska sjukvårdssystem.

LITE TILL MANS TYCKS VI VARA mest besvärade av friheten. För den innebär förstås inte att vi kan sitta och softa i fätöljen framför *Paradise Hotel*, obekymrade över åt vilket håll saker och ting rör sig åt ute i verkliga livet. Friheten ställer krav. Krav på eget ansvar och på en stabil kompass som leder oss rätt i valfrihetens djungel. Och ovana vid eget ansvar, med en otillräcklig kompass, klagar vi på stressen. I teveprogrammet *Debatt* ser jag en mamma gnälla över att hennes

treårige (!) son blivit utbränd på dagis. Humejan. Frihetens baksida är att vi hunnit bli ruskigt bortskämda.

Visst blir vi stressade av alla valmöjligheter, alla beslut som läggs i vår famn. Särskilt som vi vant oss vid att vara barn i folkhemmet med Göran Persson och Anitra Steen som välvilliga pären och alla goda gåvors givare. Då ligger det nära till hands att börja grina som skitungar i raseriet över indragen veckopeng.

Visst är det, när man står inför en uppsjö av etiska vardagsval vid livsmedelsdisken på ICA eller i H&M:s provhytt, lätt att skjuta ifrån sig ansvaret till politikerna och för de felaktiga valen skylla ifrån sig på de multinationella företagen. Visst är det bekvämt att belasta systemet, strukturen, stjärnornas placering på himlavalvet, för att man inte har nåt jobb och saknar liv.

MEN MED BILDNING, mod och stolthet kan vi finna en trygghet i oss själva, bortom den barnkammare Göran Persson inrättat åt oss. Med kunskap, en moralisk kompass, medier som kan informera fritt och företag som verkar i fri konkurrens kan vi välja och vraka utan

att störas av girighetens dimridåer.

Frihet är ingen barnlek. Och definitivt inte samma sak som lycka. Men med friheten som verktyg blir det antagligen lättare för oss att finna också lyckan. Å andra sidan brukar man inte låta barnrumpor leka med hammare och spik. Det är dags att växa upp, kompis.

Aaron Israelson är chefredaktör på Liebling. Du kan mejla till honom på aaron@liberal.se.

”**VÄNSTERNAS MODERNA PROFETER TYCKS HA DRABBATS AV SVÅR MINNESFÖRLUST**”

KOLL

Har du något som vi borde kolla upp? Mejla oss på koll@liberal.se.

Revolutionen i sin linda

1789 krossades det franska kungahuset, aristokratin och den kyrkliga överheten med paroller om frihet, jämlikhet och broderskap. Revolutionen har ännu bara börjat. Här är samhällsproblemen som kan boka möte med Madame Guillotine:

FRIHET

Vi får fortfarande inte välja skola, barnomsorg och sjukvård. Brott inskränker friheten för alla som blir rädda för att röra sig på stan. Många lever i bidragssläveri. Yttrandefriheten och rättssäkerheten urholkas av politiker som är väl snabba att dra pistolen mot terrorister och kriminella. Entreprenörskap och kreativitet förhindras av snåriga regler. Våra låginkomsttagare är hårdast beskattade i världen. Det är Robin Hood vi vill ha!

JÄMLIKHET

Integrationen av nya svenskar är ett skämt. Driftiga människor går utan jobb. Ungdomar med kulturell kompetens saknar framtid i ett globaliserat Sverige. Arbetsmarknadens lagar, höga skatter på arbete och fördomar läser dem ute. Kvinnor lönediskrimineras i världens mest jämställda land, inte minst av sjukvården i

offentlig regi. Barn är ett hinder i karriären endast för kvinnor. Krossa rasismen och sexismen – och pappa, kom hem!

SYSKONSKAP

Äkta frihetskamp måste vara solidarisk med dem som saknar friheten allra mest. Den somaliska tjejen som tvingas söka skydd mot bomberna. Regimkritikern på Kuba som skakar galler för att ha uttryckt sin mening. Internationell solidaritet innebär att vi gärna handlar med kineserna, men också att kläderna vi köper tillverkats av arbetare som får organisera sig fackligt. Att vi inte kränger vapen till diktaturer. Det är demokratin, dumbom.

ENKÄTEN

Vad är frihet för dig?

Chàнна Galhenagé, Paris

– Det är en bekväm tystnad som kommer när det inte finns mer att tillägga.

Rik Heystek, Amersfoort

– Frihet är för mig att ha ett reellt val om hur man vill leva sitt liv samtidigt som man kan vara ansvarig för sig själv och sina handlingar.

Adriana Tourinho, Rio de Janeiro

– Att kunna utforma sitt liv som man vill och att kunna leva i fred med sig själv och alla runt omkring.

Nathalie Fonta, Paris

– Det är en liten sockrad sak som man kan smaska på när man sitter på en gräsmatta i solen.

Esbjörn Johansson, Stockholm

– Det är ett tillstånd där alla behandlas som att de är lika mycket värda från den dag de föds tills de dör. Frihet är också beroende av att man måste kunna få uttrycka sina åsikter utan rädsla för sitt eget liv.

STATISTIK!

✱ I 42 länder hölls människor fängslade utan rättegång

✱ I 28 länder begick väpnade grupper människorättskränkningar

✱ I 15 länder tog väpnade grupper gisslan

✱ I 26 länder verkställdes avrättningar

✱ I 59 länder dömdes människor till döden

✱ I 79 länder förekom inskränkningar av mötes-, förenings-, yttrande- och pressfriheten

✱ I 104 länder förekom tortyr eller misshandel

✱ I 35 länder hölls bekräftade eller troliga samvetsfångar fängslade

Källa: Amnesty årsbok 2005.

Öppet till varenda

Alla företag, från din kvartersbutik till multinationella bjässar, föddes ur en tanke i någons huvud. Triljoner neuroner i hjärnan samarbetade framgångsrikt.

Men för att tanken ska bli synlig utanför pannbenet måste tanken kläs i bokstäver. Först då blir multisen och kvartersbutiken verklig för omvärlden.

Posten är förmedlare av tankar sedan 1600-talet.

Vi har förenat tänkare och entreprenörer med finansiärer, banker, underleverantörer, media, politiker och inte minst har vi hjälpt nytänkarna att hålla kontakt med sina slutkunder.

Det är lätt att se dessa transportlinjer av oräkneliga brevbärare, lastbilar, flygplan och internet som livlinor. Bryts kontakten, ja då stannar företag. I dag kommer nio av tio intäktskronor från företag, myndigheter och organisationer. Det är viktiga kronor. Utan dessa lönsamma affärsuppdrag bärgade i knivskarp konkurrens kan vi omöjligen förmedla ett privatbrev från Smygehuk till Haparanda, över natten, till priset av 5 kronor och 50 öre.

Posten arbetar i en avreglerad värld. Vår kompetens att förmedla varor, fakturor och kärleksbrev mäts varje minut i svenska hem och företag. Det är en bra vetenskap, den hjälper oss att ständigt föda nya tankar.

Låt göra jobbet.

MONOPOL & SKOLA 4

Svenska Spel har insett lönsamheten i nätpoker och vill nu haka på trenden. Samtidigt gör regeringen allt för att hålla konkurrenterna från de utländska bolagen borta. En omdiskuterad fråga, liksom Skolverkets rapport om friskolorna. Liebling har tittat närmare och åter tagit tempen inför valet.

FRIHETSFORUM 5

Den 7-9 oktober var det dags för historiens första Frihetsforum. Det ägde rum på Brygghuset i Stockholm och Liebling var först på plats för att rapportera.

TEMA FRIHET 7-13

Alla kan göra sin åsikt hörd i en egen blogg på nätet, där har du din egen frihet. Temat på detta nummer av Liebling är Frihet och på temasideorna möter du bland annat egenföretagaren Iraj och du får också läsa den desperata hemmafruns avslöjande dagbok.

SEMERE KESETE 14-16

Hösten 2001 satte den eritreanska regimen hundratals demokratiaktivister och regimkritiker bakom lås och bom. Liebling har träffat Semere Kesete, den förste eritreanske samvetsfångenen sen självständigheten. Numera bor Semere i Sverige, men hans kompis, svensk-eritreanen Dawit Isaak, är kvar på kåken. Den svenska regeringen lyfter inte ett finger för att se till att han inte ruttnar bort.

TIO-I-TOPP IDÉER 18-21

"Jag uppfann internet". Ja, det hävdade Al Gore lite kaxigt men tog nog på sig lite väl mycket beröm för något som var i sin linda redan på 60-talet. Al Gores komiska idé är bara en av tio tokiga politiska floppar som vi berättar om i detta nummer. Här finns också berättelsen om när Kiruna skulle flyttas, kriget efter den förlorade fotbollsmatchen och diktatorn som ville vara störst.

KULTUR 22-23

Liebling har bett Jocke Larsson sätta sig vid mixerbordet för att pussla ihop film-historiens fetaste cineastiska hybrider. Vi tar också tempen på den senaste musiken, de bästa böckerna och den skånska myllans patriotiska ådra.

BAKVAGN 22

"Norge är ett ruttet land", sjöng Hasse och Tage i Mosebacke monarki. För att uppmärksamma 100-årsjubileet av unionsupplösningen 1905 och det norska valet, som nyligen ledde till ny regering, har Liebling kastat ett getöga på vår granne i väst – lusekoftans förlovade land på jorden.

LÄSARSTORM/ Tveksamhet om Marocko och sexköpsartikel som upprör

Hej. I nummer 2/2005 gjorde ni ett resereportage om Marrakech och Marocko. Marocko är säkert ett trevligt turistland och Marrakech är säkert en "hipp" stad. Men i ett reportage om Marocko känns det konstigt att alls inte nämna det förtryck som pågår nere i Väst-

sahara, som Marocko ockuperar sedan 1975. Marockanerna vägrar fortfarande att följa den överenskommen om en folkomröstning kring Väst-saharas status som Marockos regering själv skrivit under. Det är en skamlig och bortglömd konflikt. Liebling borde ha

bättre minne. /Iris
SVAR: Ja, du har helt rätt. Marockos ockupation av Väst-sahara är vidrig och vi har tidigare skrivit om den. Men nu var tanken att bjuda läsarna på en reseberättelse från Marrakech. För övrigt fortfarande en förtrollad stad. Lieblings tips till de läsare som vill

sticka dit är att väl på plats ta kontakt med demokrati-aktivister och journalister. Ta med lite frihetliga böcker och människorättsdeklarationer på franska. Gör en insats för demokratin.

Skärpning, Liebling! Tycker att reportaget "Med kroppen som handelsvara"

(nr 2) är under all kritik. Det avdramatiserar prostitution och sänder helt fel signaler till unga tjejer. Illustrationen var bara smaklös. /Nina Ottosson
Hej Liebling. Tycker ni att det anstår Liebling att uppvigla till att "förfölja och terra" sexköpare? Om krönikan i anslutning till repor-

taget "Med kroppen som handelsvara" hade uppmanat folk att polisanmäla så hade det varit helt i sin ordning. Men "förfölja och terra" låter som att ta lagen i egna händer. /Mikael S
SVAR: Uppenbarligen har

Skriv en bra insändare till liebling@liberal.se så bjuder vi på en biocheck

reportaget om sexköpare på nätet framkallat mycket olika reaktioner. Det tycker vi förstås är bättre än att det går obemärkt förbi. Sexhandeln måste diskuteras och ibland måste man ta till okonventionella metoder i journalistikens hantverk.

LIEBLING: Magasinet Liberal ungdom, grundat 1911, ISSN: 0024-1857. Liberala ungdomsförbundets riksorgan. **Chefredaktör:** Aaron Israelson (aaron@liberal.se). **Ansvarig utgivare:** Mats Persson (mats.persson@liberal.se). **Redaktionssekreterare:** Eva-Marie Byberg (eva-marie.byberg@liberal.se). **Grafisk form:** Wonderboys (info@wonderboys.se). **Redaktionsråd:** Samuel Crona, Alex Eisenstein, Caroline Lundström, Miriam Nordfors, Siavosh Zarrasvand. **Medarbetare:** Joakim Larsson, Fredrik Rhodin, Camilla Randehed, Ola Svedin, Amanda Svensson **Kontakt:** Box 6508, 113 83 Stockholm, Telefon: 08-410 24 239, E-post: liebling@liberal.se **Tryck:** GD Media.

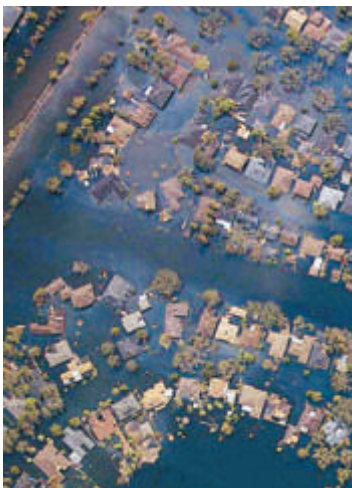
KOLL PÅ NYHETERNA:

Katastrofer har präglat nyhetsflödet

Naturkatastroferna har stått i centrum bland nyhetsinslagen under sensommaren och hösten. En tidpunkt på året då även bombdåd, digitalteve och internettelefoni funnits på agendan.

Bombdåd skakar världen

I somras var det London som sattes i skräck efter att en serie explosioner ägt rum i tunnelbanesystemet i Englands huvudstad. 56 personer dödades av sprängningarna. Nästa terrorbomb kom på den indonesiska turistön Bali, ett populärt resemål för svenskar. 32 människor dödades av explosionerna i olika städer i Bali.

New Orleans i USA efter att orkanen Katrina passerat.

Naturkatastrofer i USA

Södra USA blev hårt drabbat när den tropiska cyklonen drog in i slutet av augusti. Louisiana, Mississippi och Alabama drabbades värst, men även Florida har berörts.

Cirka 800 personer omkom i tragedin och de materiella kostnaderna väntas uppgå till kring 200 miljarder dollar, en summa i paritet med Sveriges BNP. Strax efter Katrina var det Rita som satte skräck i USA:s befolkning. Men den senare orkanen osakade långt ifrån samma åverkan.

Gotland fick digitalteve

Gotland var först ut i nedsläckningen av den marksända teve-nätet. Hädanefter är det digitalteve som gäller på ön och fler städer går nu efter i den kollektiva nedsläckningen. Men folkpartiet och moderaterna är inte helt nöjda med nedsläckningen och folkpartiets Johan Jakobsson råder folk att vänta med boxinköp.

– I den borgerliga alliansen har vi inte fört några förhandlingar om hur vi ska agera men jag gissar att det blir aktuellt att avbryta släckningen av det analoga nätet, säger Jakobsson till DN.

Zennström gjorde klipp

Höstens klipp gjorde svensken Niklas Zennström när han sålde sitt internet-telfoniföretag Skype. Ebay betalar 2,6 miljarder dollar, 20 miljarder kronor, för Skype. Zennström är en av delägarna i företaget och har även grundat fildelarprogramet Kazaa.

– Vi har haft en investmentbank som värderat och Ebay har haft sin. Och båda parterna tycker att det här är en rimlig värdering.

ALLA SPELAR POKER. Nu vill också statens spelaktör Svenska Spel tillhandahålla nätpoker för att få del av den allt större potten.

Monopolet på spel

Utländska aktörer sätter press på svenska spelmonopolet

Svenska Spel väntar på att få öppna tjänster med nätpoker.

Samtidigt är hela det svenska spelmonopolet på väg att falla sönder.

Eller är det redan borta?

Mängder av utländska spelbolag är i dag självklara aktörer på den svenska marknaden. Via nätet har svenskar sedan länge startat konton för att spela.

Funkar det svenska spelmonopolet egentligen?

Sajterna har svenska startsidor och svenska kontaktpersoner – samt marknadsföring i Sverige.

Svårt kontrollera allt

Lotteriinspektionen har till uppgift att se till att lagarna efterföljs och inser också problemet.

– Det är svårt att kontrollera allt. Lagen fungerar men det finns ingen möjlighet att utföra tillsyn på utländska bolag, säger Håkan Hallstedt, chefsjurist på Lotteriinspektionen, till Liebling.

När det inte går att stoppa Ladbrokes, Unibet, Expekt och de andra försöker i stället Svenska Spel konkurrera med dem.

Framförallt pokertrenden har varit ett stort lyft för de utländska bolagen. Därför är nu statliga Svenska Spel på väg att starta liknande spelformer.

Nu verkar de lyckas.

Lagarna om spel krockar

Grunden för det svenska spelmonopolet är lotterilagens 38:e paragraf som säger: "Det är inte tillåtet att i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte främja deltagande i ett utom landet anordnat lotteri."

– Vår grundinställning är att alla våra svenska spelbolag som hittar på nya produkter självfallet ska få tillstånd för dem, under förutsättning att de uppfyller de krav som vi ställer, sa vice statsminister Bosse Ringholm till TT efter ansökan som kommit in i början av hösten.

Internetpoker omsätter cirka 10 miljarder kronor i Sverige. För spelbolagen innebär det intäkter på cirka 1 miljard kronor, enligt Svenska Spels vd Jesper Kärrbrink.

Vill ha bra kontroll

Bosse Ringholm vill dock inte ha in fler aktörer på marknaden.

– Skälet till att vi har en svensk spelmarknad är i första hand att vi då kan få en bra kontroll. Utländska spelbolag är enbart till för att aktieägarna ska tjäna pengar och det är inte aktuellt att släppa in sådana, sa Ringholm.

Frågan är hur länge han kan stå emot. Spelbolagen jobbar intensivt för att få bort spelmonopolet

Men svensk lagstiftning på spelområdet, samt andra EU-länders nationella lagstiftning, kan krocka med EG-fördragets artikel 49, som handlar om etableringsfrihet och rätten att fritt tillhandahålla tjänster.

och verkar nu också fått gehör i Bryssel och EU-högkvarteret.

“Bestämmelserna kan inte motiveras med hänvisning till allmännyttiga ändamål, eftersom det främsta syftet med lagstiftningen tycks vara ekonomisk”, skriver EU-kommissionen bland annat i en så kallad “formell underrättelse” rörande den

svenska lagstiftningen om spelautomater.

”Bästa som hänt”

Ett beslut som förstås välkomnades av de utländska bolagen.

– Det bästa som hänt på länge, sa Douglas Roos, vd för det brittiska spelbolaget Ladbrokes i Sverige, efter beskedet.

När mycket av spelet är förlagt till internet kan de utländska bolagen ändå vara lika tillgängliga och öppna för svenska spelare som Svenska Spel själva.

– Det svenska spelmonopolet är ett ekonomiskt monopol och ingenting annat, menar Douglas Roos.

Juristerna: Vi är maktlösa

Även förbudet mot att marknadsföra sig i Sverige lyckas bolagen kringgå.

Första halvåret i år köptes reklam i svenska medier för 233 miljoner, enligt Research International.

Intensiv sponsring i främst TV3, ZTV och Kanal 5 samt annonser i kvällstidningar har gjort att spelreklam ökat med 235 procent sedan förra året.

– Eftersom deras sändningar utgår från England är vi maktlösa, konstaterar Lotteriinspektionens

chefsjurist Håkan Hallstedt.

Däremot kan, och har, de agerat mot tidningar som publicerat annonser. Men det har ändå inte gett eftersökt resultat.

– Här är det tidningarnas chefredaktörer som tagit beslutet att riskera att bli anmälda av Lotteriinspektionen. De vill inte säga nej till de här pengarna, säger Stina Honkamaa, vd för mediebyrån Carat, till Dagens Industri.

– Det kanske kommer förändringar men nu kan vi bara rätta oss efter dagens regler och agera efter dem, säger Hallstedt.

LIEBLING BEVAKAR HISTORIENS FÖRSTA FRIHETSFORUM:

Fullt hus på frihetsforum

Liberala ungdomsförbundets ordförande Fredrik Malm eldar massorna inför en filmvisning om president Hugo Chavez förtryck i Venezuela.

En venezolanska diggar Fredrik Malm, men gillar inte Hugo Chavez.

Frihetsfrontens grundare Christian Gergils vill samla frihetliga radikaler från alla partier i den nya rörelsen Radikalerna. Här försöker han värva sympatisörer.

På workshopen praktiseras konstnärlig frihet. Här producerar man sjysta knappar med ett ledigt budskap.

VALTEMPERATUREN ÖKAR:

Skolan vållar debatt – kan bli valfråga

Skolfrågan ser ut att bli en av de heta frågorna i nästa års val.

Liebling har tittat närmare på frågorna kring läsproblem, friskolor och obehöriga lärare.

Friskolorna visar bättre resultat än de kommunala motsvarigheterna, de obehöriga lärarna diskuteras och i dagarna kom en rapport som visar att läsförståelsen bland svenska ungdomar drastiskt försämrats.

Vill förbjuda obehöriga

Skolan har blivit ett hett debattämne och kan bli en av de avgörande frågorna i valet 2006.

Folkpartiet vill förbjuda att obehöriga lärare får fast anställning och föreslår att kommuner som inte följer reglerna ska få böta. Nästan fyra av tio högstadielärare har inte utbildning för det ämne de undervisar i.

Allt fler kommuner utnyttjar kryphål i lagen och anställer obehöriga lärare för att spara pengar.

“Det leder till dålig kvalitet och lägre lärarlöner”, skriver Jan Björklund, folkpartiets skoltalesman, på Dagens Nyheters debattsida.

Ett alternativ är friskolorna. Skolverket har i en rapport visat att friskolor använder sina pengar mer effektivt än kommunala skolor.

Friskolor effektiva

Dålig kvalitet kan också ligga bakom den ökade lässvårigheten.

Björklund påpekade nyligen att eleverna i folkskolan 1919 hade fler svensklektioner under sex år än vad dagens grundskoleelever har under nio år.

Läsförståelsen är så grundläggande för skolresultaten i övrigt att det är viktigt att tidigt kunna sätta in åtgärder om elever sackar efter, enligt Björklund.

I Helsingborg har ungdomarna hittat andra vägar för att påverka

Man behöver inte vara aktiv i något politiskt ungdomsförbund för att göra något betydelsefullt. Ungdomarna som är med i Ungdomsforum i Helsingborg har mycket kontakt med politikerna och de skapar debatter. De vill påverka och få ungdomar att skaffa sig åsikter om olika politiska beslut.

Helsingborgs Ungdomsforums (UF) lokaler ser väldigt mysiga ut, lite stökiga, men det skapar hemmakänsla. Där mötte Liebling fyra glada tjejer, Ulrika Hybrant, Sabina Khan, Alexandra Svensson och Daniela Sjöström, som var väldigt öppna och hade mycket att berätta om UF:s verksamhet. De har varit med i UF lite olika länge, mellan ett och tre år.

Vilka är med i Ungdomsforum?

– Det är meningen att två från varje skola ska vara med och vi vill framförallt att ungdomar från högstadiet ska engagera sig men det är först i höst som vi verkligen sätter fart med att engagera ungdomarna från skolorna, säger Ulrika Hybrant.

– I dag är vi tio väldigt engagerade och sex av oss är anställda och jobbar sex och en halv timme per vecka, fyller Alexandra Svensson i.

Hur skapades UF?

– 1997 bestämde kommunfullmäktige att det skulle finnas en organisation som var en länk mellan ungdomarna och politikerna. Från början var det tänkt att två från varje ungdomsparti skulle vara med och nio obundna men det höll inte i längden. I dag är ungdomsforumet politiskt obun-

Ulrika Hybrant, Daniela Sjöström, Alexandra Svensson, Sabina Khan i Helsingborgs UF.

det. Givetvis är ungdomar från de olika politiska förbunden välkomna på mötena, säger Alexandra Svensson.

Vad är ert senaste projekt?

– Vi håller på med barnkonventionen från juni fram till december. Vi har varit ute på olika högstadieskolor i årskurs 5,7 och 9 och lett en diskussion för att få reda på deras åsikter.

Förra året var vi med i projektet ”Flicka” och reste runt i landet, det blev verkligen succé, säger Daniela Sjöström.

När på året har ni som mest att göra?

– Det måste vara när det är skoltid. I början och mitten av terminerna är det som mest. I våras var det otroligt många diskussioner om skolnedsättningar. Vi tog kontakt med politikerna och så fick de upprörda ungdomarna träffa dem och ställa en massa frågor, säger Alexandra Svensson.

Känner ni att ni har lyckas åstadkomma något speciellt i Helsingborg?

– Nja, skateparken kämpade vi en del för, vi ville egentligen ha ett skatehus men det fick bli en kompromiss. Caféet nere vid ångfärjan

har vi också engagerat oss i. Annars har vi inte gjort något konkret, vi väcker dock en hel del debatter och det är ju alltid kul, menar Daniela Sjöström.

Ungdomsforum i Helsingborg har många bollar i luften och hösten kommer att bli kämpig, men tjejerna verkar vara positiva och säger att man måste vara tålmodig för allt tar sin tid när politikerna ska återkomma med svar. Just nu är det barnkonventionen och en temadag om FN som tar all deras tid.

TEXT: CAMILLA RANDEHED
FOTO: ERIK SJÖHOLM

Så här ligger det till inför valet 2006:

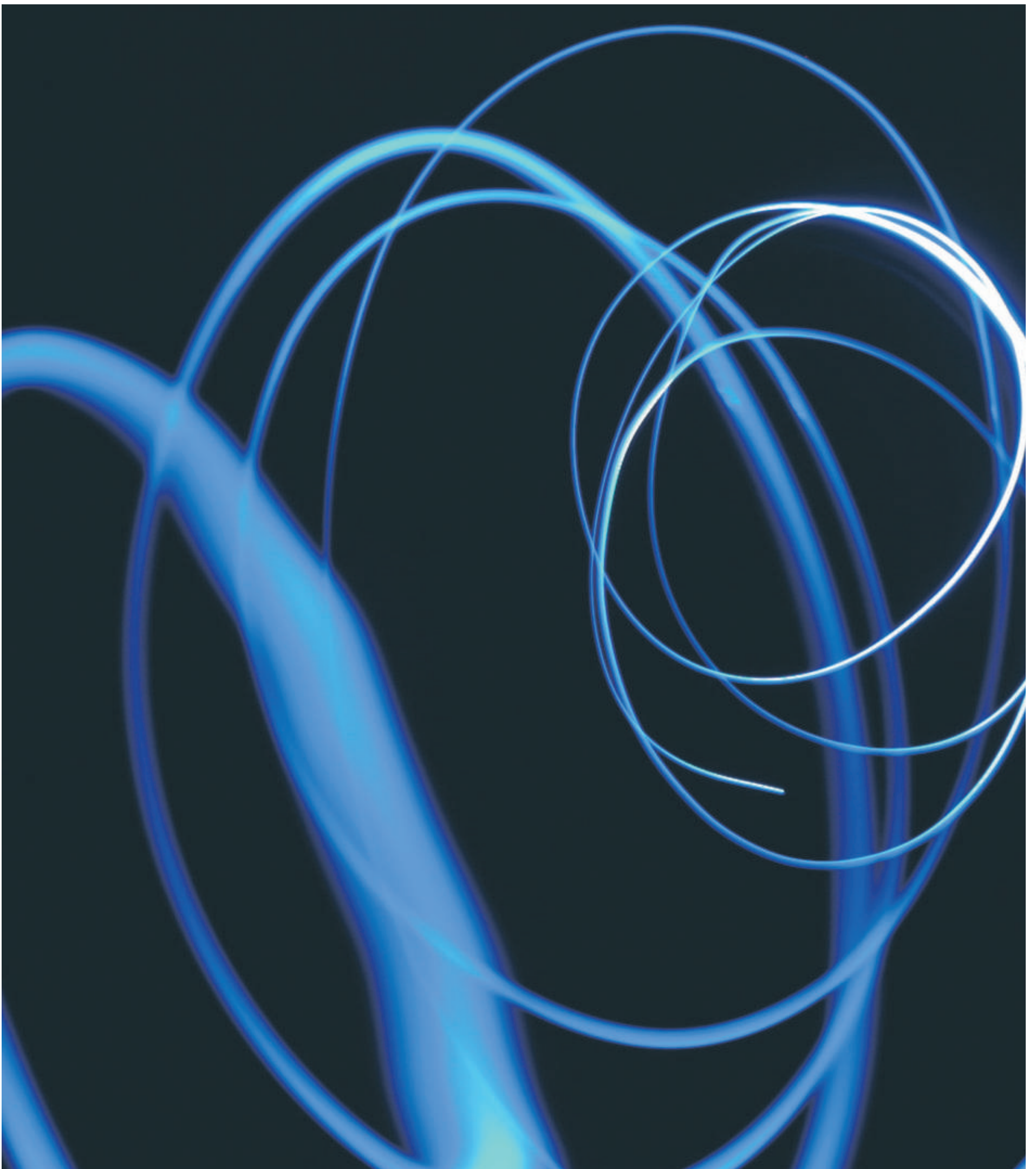
Ska skolan kunna hjälpa folkpartiet i valet? I en nyligen gjord ifounder-sökning tappar folkpartiet 2,7 procentenheter. (Förändring inom parentes)

Moderaterna	30,3 (+0,5)
Folkpartiet	10,2 (-2,7)
Centerpartiet	5,7 (-0,3)
Kristdemokraterna	4,7 (+0,1)
Socialdemokraterna	34,3 (+2,2)
Vänsterpartiet	5,5 (-0,8)
Miljöpartiet	6,1 (+0,7)
Övriga	3,0 (+0,3)

FREDRIK OF STOCKHOLM FÜLLMÄRTIGE

Alla brinner vi för liberalismen. Efter flygblad och insändare är det dags att ta makten. Folkpartiet Liberalerna ska vinna valet, men det krävs unga liberaler på viktiga poster.

Gör som Fredrik har gjort, gå med i Folkpartiet idag och var med och föryngra 2006.

Rädda Barsebäck!

Alla vetenskapliga undersökningar visar att kärnkraften är en av de bästa energikällorna för miljö och välfärd. En förkrossande majoritet (80%) av svenska folket vill behålla eller utveckla kärnkraften.

Regeringen har beslutat stänga Barsebäck 2 under 2005. Detta kommer oundvikligen leda till försämrad miljö, hota Sveriges konkurrenskraft och jobben i industrin.

Dags att protestera!

Miljövänner För Kärnkraft
www.mfk.nu - mfk@mfk.nu

OLA SVEDIN KOMMENTERAR:

Skåne, Skåne mosterland...

Lieblings kommentator Ola Svedin om ett landskap präglad av en "modern" separatism och kontinentala vanor.

MIN GRYENDE AKADEMISKA BANA har börjat och med det blev det en flytt till Lund.

Lund som stad är överpittoresk och fylld med studenter från alla världens hörn, och skapar en kosmopolitisk enklav i ett Skåne, som ibland fördomsfullt framställs som fyllt med bönder och spettekaka.

Staden Lund har både varit dansk och svensk huvudstad och har ett smeknamn på latin, Metropolis Dania. Rent konkret har allt detta åtminstone bidragit till att Lundaskåningar pratar en begriplig skånska.

Den skånska patriotismen syns inte mycket här. Man får spana länge för att finna en Skåneflagga. 350 år av hårdför assimilering har lyckats väl.

Lunds universitet skapades till och med som ett indoktrineringsredskap 1666 för att stärka svenska språkets ställning i det nyligen erövrade territoriet Skåneland, bestående av Skåne, Halland, Blekinge och Bornholm.

Den danska identiteten skulle kväsa rejält – enbart svenska språket tilläts i skolor och kyrkor, danska böcker var otillåtna, merkantilismen förhindrade handel med Danmark och alla politiker och präster var tvungna att vara svenskar.

SÅ BLEV SKÅNE EN PROVINS bland alla andra. Motståndskraft finns dock fortfarande. Skåneland är till och med representerat i samma organisation som Taiwan och Tibet; Unrepresented Nations and Peoples Organization (UNPO.org).

Den här "moderna" separatismen är dock enbart en tontig, krystad provinsialism.

Frågan är om det är just denna provinsialism som har gjort Skåne till ett starkt fäste av Sverigedemokrater både i Malmö och i småstäder runt om i Skåne.

Med alla individuella kulturella identiteter som moderna människor besitter blir det alltför tydligt att separatism och nationalism är omoderna 1800-talsrörelser, och oerhört otympliga för en globaliserad värld där tillgången till billig kontinental sprit, Öresundsbron och EU:s fria rörlighet av människor även fortsättningsvis blir finurliga underminerare av alla stater, faktiska såväl som teoretiska.

Snapphanen has left the building.

JOCKE LARSSON BLANDAR FILMCOCKTAILS I CINEASTBAREN

På film kan 1+1 bli 3

Filmhistorien är späckad med sjysta rullar. Men när man sett alla och några till skriker cineastens hjärta efter något nytt. I en tid av samplingar, piratkopiering och nya grepp har Liebling bestämt sig för att bidra med nya och tidigare helt otänkbara kombinationer. **Jocke Larsson** presenterar ett axplock av de bästa filmhybriderna.

BRON ÖVER FLODEN KWAI MÖTER THE TRUMAN SHOW

En grupp brittiska militärer tvingas under dödshot att bygga en järnvägsbro över en flod. Vad de inte vet är förstås att allt är en noga uttänkt och välregisserad dokusäpa. Alec Guinness spelar en löjtnant som adopterats av produktionsbolaget och från födseln uppfostrats till att tro att USA, England och några till ständigt är i krig mot nazister och japaner. Den brittiska kommandostyrka som spränger sönder bron i slutet är anställd av produktionsbolaget för att tvinga fram en andra säsong.

TAXI DRIVER VS. SÄLLSKAPSAESAN

Robert De Niro spelar Travis Bickle, en Vietnamveteran som numera kör taxi i ett mörkt och skitigt Nueva Estockholmo. Hans sömnlöshet och de uttråkande gymnastikövningarna tillsammans med charterturister får honom att bestämma sig - här ska rensas upp. Efter att ha övat en stund framför spegeln med sin nyinköpta automatkarbin ger han sig ut på gatorna. Snart stöter han på charterledaren, här spelad av Harvey Keitel, och hans glädjeflicka Majsan, gestaltad av en ung Jodie Foster.

”**NÄR MCCLANE KASTAT UT FÅGELSKRÄMMAN FRÅN EN SKYSKRAPA UTBRISTER HAN SOM VANLIGT YIPPIE-KI-YAY, MOTHER-FUCKER.**

SMULTRONSTÄLLET MÖTER ÄLSKLING, JAG KRYMPTE BARNEN

Professor Isak Borg ska snart bli jubeldoktor vid Lunds universitet. Av misstag kliver han in i sin brors experimentella maskin och krymps till samma höjd som en fingernagel. Nu startar kampen mot klockan och mot alla de småsaker som nu blivit enorma hinder. Under sina strapatser hinner han inte bara slåss mot en skalbagge, försöka signalera genom att tända en tändsticka utan också begrunda sitt liv, sin ungdom och de drömmar han en gång hade. Victor Sjöström spelar huvudrollen och Ingmar Bergman regisserar detta dystra, melankoliska men glättiga äventyr.

DIE HARD MÖTER TROLLKARLEN FRÅN OZ

Polisen John McClane vaknar med en tung baksmälla och upptäcker att han sannolikt inte är i Kansas längre. Hans uppdrag är att döda den tyska häxan som av någon anledning har efternamnet Gruber. På sin vandring längs den gyllene tegelvägen trampar han på glas, blir skjuten och slagen några gånger men lyckas framför allt inte hitta någon aspirin för sin outhärdliga baksmälla. När McClane hängt Tin Man i en kedja, sprängt helikoptern med lejonet och kastat ut fågelskrämman från en skyskrapa utbrister han som vanligt: Yippee-ki-yay, motherfucker, denna gång i förnumstig sångversion..

GUDFADEAN MÖTER DAGISSNUTEN

Maffiabossen Don Corleone måste gömma sig från Solozzos kontraktmördare och får genom sitt breda kontaktnät jobb som dagisfröken. Han försöker förgäves få disciplin på ungarna genom hästhuvuden i deras sängar och dödsförmak på deras pannor, men inser snart att våld inte löser allt. Han bestämmer sig då för att ge dem ett erbjudande de inte kan motstå - han regisserar en pjäs om amerikansk historia och lär dem vad man gör i händelse av brand. Marlon Brando i sin paradroll blir regisserad av Francis Ford Coppola och Ivan Reitman i maskopi.

LIEBLING
GILLAR

FILM

Zozo

Josef Fares har gjort det en gång till. Stilen känns igen, men med en allvarsammare ton och en större budget har Fares skapat bättre än någonsin. Den gripande berättelsen om Zozo är så snyggt filmad att handlingen egentligen inte spelar så stor roll. Men med de två i symbios blir detta grymt.

MUSIK

Hello Saferide

De välfunna texterna om vår vardag får 28-åriga Annika Norlin, som artist snart känd som Hello Saferide, att ta sig hela vägen fram till våra hjärtan. Det finns många fantastiska texttrader att citera – men lyssna själv och ta till dig det på ditt eget sätt.

MUSIK

Christian Kjellvander

Christian Kjellvander släpper ett intressant andraalbum. Den karakteristiska rösten vi känner från såväl Song of Soil som Loosegoats ger sig även ut på turné som inte bör missas. Håll utkik i din stad efter en av Sveriges ledande singersongwriter-profiler. Hösten kan mycket väl vara räddad.

TEVE

Grattis Världen

"Filip & Fredrik" är numera ett koncept i tevetablån. Kommer killarna någonsin kunna göra något på varsitt håll igen? Spelar mindre roll tycker vi, med deras nya reseprogram har de bevisat att det går att göra skrattframkallande inslag även inom den kategorin. Tack grabbar!

Förr sågs de som musikkvårdens guldlockor, ett tack för lång och trogen tjänst –samlingsalbum – där ett tiotal låtar skulle representera en livsgärning i den sällan tacksamma musikindustrin. Förortens sanningssägare och Sveriges ledsnaste poporkester firar båda sina 10-åriga karriärer och släpper samlingsalbum inom loppet av en vecka. En slump? Knappast.

Samlingsskivan har gjort comeback

WEEPING WILLOWS ÄR ETT GÄNG manliga musiker som sägs få vuxna män att gråta. Ryktet nådde ägaren till en nattklubb i Karlskoga som försökte avboka bandet med motiveringen, "Jag vill att folk ska vara glada på min krog!". Händelsen återberättas i skivkonvolutet till nysläppta samlingsalbumet "Singles Again" där bandet har samlat alla singlar från de tio år som bandet hetat Weeping Willows. Bandet började som kompband till Stefan Sundström men då gick de under namnet Apache. Sedan dess har bandet hunnit uppleva mycket:

– Vi har spelat på kaféer för varsin öl och vi har stått på några av de största scenerna i Skandinavien, summerar bandet i sin konvolutbiografi.

– Det viktigaste för oss har alltid varit att prova nya saker utan att förlora det vi var från början: Ett gäng allvarliga män som tycker om att uttrycka sig via sina röster och instrument. Vi kommer nog att fortsätta som band en lång tid framöver. För vi vill ständigt framåt.

Lite framåt blir det också, "Singles Again" innehåller två nya låtar och i slutet av oktober kommer bandets första DVD "Live in Helsinki".

I SLUTET AV SEPTEMBER SLÄPTE förortens kungar, Latin Kings, sitt samlingsalbum "Familia Royal" för att fira att det är drygt 10 år sedan gruppen fick skivkontrakt. Då var det få som gjorde hiphop på svenska och ännu färre som kände till den numera riksbekanta "Rinkeby-svenskan".

Då ansågs gruppens texter om livet i förorten vara överdrivna och som försök att skapa en amerikansk gangstakultur i lilla Svedala.

Tio år senare anses debutskivan "Välkommen till förorten" vara en klassiker och frontmannen Dogge Daggelito har blivit etablissemangets älskling. Förra året kom boken "Förortsslang" där Dogge och litteraturprofessorn Ulla-Britt Kotsinas guidar svennar in i konsten att tala betongghettots språk. Att en del uttryck som tidigare bara florerade i Stockholms invandrartäta miljöprogramsförorter är etablerade i svenskan kan trots allt Latin Kings ta åt sig äran för.

KLAS LUNDING, GENERAL MANAGER på EMI/Virgin, är ansvarig för båda skivsläppen.

Är det här en ny trend att släppa samlingsalbum mitt i karriären?

– Nej, vi har ju tittat på det här ett tag. I de här två fallen så fick jag väl kanske övertala artisterna att göra det. Men det är ingen ny trend, det har

Grabarna i Weeping Willows släpper en samlingsplatta. Redan efter tio år.

blivit lite tråkigt att samlingsalbum är till för att summera en hel karriär. På 70-talet fanns en helt annan rotation, då kom sådana här skivor ofta.

Både Latin Kings och Weeping Willows är ju lite underdogs, är det inte skumt att släppa samlingsalbum med just dem?

– Men jag tycker inte att det står i något slags motsatsförhållande, vi släppte ju en samlingsalbum med Broder Daniel till exempel. Jag tycker att efter en viss punkt kan det vara intressant att släppa en sån här typ av skiva.

Handlar det här om försöka vinna tillbaka kunder till skivindustrin?

– Ja, jo det gör det väl. Vi försöker ju nå ut till delvis nya grupper, till en sekundär publik. De som kanske inte har alla skivor eller som lyssnat på skivorna hemma hos andra men inte köpt någon själv, säger Klas Lunding.

DET ÄR HÖST NU:

SAGOHÖST

För alla som inte riktigt har lämnat barnomens sagovärld bakom sig bjuder filmhösten på riktigt lovande premiärer. Den 18 november är vår favorittrollkarl Harry Potter tillbaka. Den fjärde filmen, *Harry Potter and the goblet of fire*, utlovar ännu mera spänning, kamp och en trollkarl på väg in i puberteten. Den 21 december är det julafton för alla Narnia-fans när filmen *Narnia: häxan och lejonet* har premiär.

KULTUR-KROCKSHÖST

I höstens bokskörd hittas flera intressanta samtidskildringar. *Att läsa Lolita i Teheran* kom visserligen ut redan i våras men om du inte redan har fördjupat dig i hur några iranska kvinnor, genom att läsa förbjuden litteratur, blev ett ordentligt hot mot den iranska regimen är det dags nu.

Dilsa Demirbag-Sten skriver i sin nyutkomna bok *Stamtavlor* om kontrasten mellan uppväxten i Sverige och släkten i Kurdistan.

– Jag ville skriva en bok som ger mina barn en nyckel till en av många dörrar som kommer att dyka upp i deras liv. Jag vill på det här sättet ge dem några av svaren på de frågor jag aldrig fick ställa och som kanske ingen formulerat tidigare, säger Dilsa Demirbag-Sten.

TEATERHÖST

Riksteatern kuskas som vanligt land och rike runt och bjuder på skattesubventionerad teater. I höst kommer D Muttant Mission till en scen nära dig. "D Muttant är fast besluten att förändra världen till en plats där alla har rätt att välja sitt eget groove i livet – oavsett vilket kön man har mellan benen."

Om du är sugen på ett känslofullt drama kommer pjäsen *Saknad* att turnera runt i Sverige.

– Berättelsen skildrar saknad och smärta, men lämnar publiken med en känsla av hopp, det är mycket därför jag velat sätta upp den, utlovar regissören Olof Hanson.

Vem vinner frihetsduellen?

TEMA:
FRIHET

Vad är egentligen frihet? Och vem kan man säga är fri? Liebling har låtit två skarpa tjejer på vänsterkanten drabba samman i en duell om frihetens löften och problem.

Astrid Nordin är 21 år och uppvuxen i Södertälje. Hon älskar att resa och bor just nu i England där hon kämpar på med en examen i statskunskap och internationella relationer. Till våren har hon dock fått nog av regnets hemland och drar till Hong Kong, där det är lite mer drag. Astrid ser sig mest som en poststrukturalistisk queerfeminist och diggar Judith Butler.

Vad är frihet?

- För mig handlar frihet om att kunna välja, så överallt där valfrihet finns, finns också frihet. Även om man skulle tvingas välja mellan två saker man ogillar, så är man fortfarande fri, eftersom valet

finns där. Bara för att det alternativ man kanske hellre skulle ha valt inte finns med i valet betyder det inte att man är ofri. Det går ju alltid att hitta något bättre val som man hellre skulle ha gjort.

Vem kan man säga är fri?

- Ytterst få människor är ofria, bara om du inte ens kan välja om du kan ta ditt liv eller inte är du ofri. Däremot är ingen helt oberoende – alla människor och normer är beroende av något annat. Saker får därför mening endast i relation till sin motsats. Inget kan vara helt fristående.

Vad är det största hotet mot frihet?

- Allting som kan leda till situationer där man inte har något val om man får leva eller dö. Till exempel kan det vara vissa sociala och ekonomiska förhållanden där västliga normer leder till utsugning och exploatering av majoritetsvärlden. Ett sådant förtryck kan leda till svält, sjukdomar och väpnade konflikter.

Monika Roll är 17 år och uppvuxen i olika förorter till Stockholm. Hon tycker om att skriva lyrik, lira gitarr och sitta under träd med gröna blad. Hon går sista året på det samhällsvetenskapliga programmet på gymnasiet och jobbar extra i en mataffär.

Monika är politiskt aktiv i Stockholms Läns SSU-distrikt och hon kallar sig helst, kort och gott, för socialist och är mycket inspirerad av Karl Marx teorier.

Vad är frihet?

- För mig är friheten när samhällets förtryckta bemästrar produktivkrafterna, det vill säga allt som behövs för att producera till exempel maskiner, råvaror och arbetskraft. Om alla ska ha vissa rättigheter så måste de också ha vissa skyldigheter, därmed kan man säga att den absoluta friheten inte finns.

Vem kan man säga är fri?

- I den kapitalistiska samhällsstrukturen som vi lever i är ingen fri. Den som äger produktionsmedel har dock större frihet än den som arbetar och tvingas sälja sin arbetskraft. Arbetaren är fast i ett löneberoende där man har små möjligheter att påverka sin arbetssituation.

Vad är det största hotet mot friheten?

- Den kapitalistiska samhällsstrukturen som gör oss till kuggar i ett stort maskineri där vi arbetar, konsumerar och håller oss själva i schack. Kapitalismen föder i dag fram en liberal människosyn som genomsyrar samhället och gör att arbetarklassen splittras och konkurrerar.

FOTO: DANIELA AUERBACH

På 1960-talet var alla radiokanaler förutom statliga P1 och P2 förbjudna i Sverige. Radio Nord startade piratsändningar från en båt på Östersjön och väckte myndigheternas raseri. Man planerade att borda båten och beslagta utrustningen, men lyckades störa ut sändningarna i stället.

1987 började Jan Stenbeck utmana teve-monopolet med TV3:s sändningar från London. Några år senare hade den svenska mediemarknaden befriats från statlig totaldominans.

Enligt organisationen Freedom House, som

bevakar frihet, demokrati och mänskliga rättigheter i världen är pressfriheten både framgångsrik och hotad i ett globalt perspektiv.

75 länder räknas som fria, 50 som delvis fria och 69 är ofria. Sveriges betyg är 6

och vi ligger tillsammans med de övriga nordiska länderna bäst till. Rumänien ligger på 47 och räknas som delvis fritt, Nord Koreas betyg är 97 och de ligger sist på listan över pressfriheten i 194 länder.

Frihet är det bästa ting, där sökas kan all världen omkring, den frihet kan väl bära. Vill du vara dig själver huld, du älska frihet mer än guld, ty frihet följer ära.

Redan 1439 skaldade biskop Thomas, med sitt bevingade stålblanka rim, om friheten. Sen början på 90-talet har världen lyfts av ett fantastiskt frihetsprojekt. Land efter land har demokratiserats, tyrann efter tyrann har fallit. I ett fritt samhälle kan var och en tänka, tycka och uttrycka sig som man vill. Det är ingen garanti för att vi ska må toppen varje dag, men när åsikter och idéer får brytas mot varandra är chansen större att vi kommer på något riktigt bra. I en liberal demokrati kan alla åtminstone försöka sträva efter sin egen lycka.

Den 7-9 oktober gick historiens första Frihetsforum (www.frihetsforum.se) av stapeln på Brygghuset i Stockholm. Med anledning av det ägnar vi detta nummer av Liebling åt att hylla, diskutera och penetrera frihetsbegreppet.

Liebling önskar dig en trevlig och tankeväckande läsning.

Unga entreprenören Iraj är: Redo för boom

Den första internethysterin började i mitten av nittiotalet. **Den lyckades skaka de gamla ekonomiska grundlagarna djupt in i märgen.** Förståsigpåare talade om den "Nya ekonomin". Gubbar med slips och silverportfölj trängdes om att få kasta pengar på hemlärda sextonåringar med html-kunskaper. Men något gick snett och hysterin förvandlades till en bubbla. **I dag, fem år senare knackar en ny it-hysteri på dörren** och återigen står unga svenska entreprenörer först i ledet.

KLOCKAN ÄR EXAKT SEXTON minuter över åtta den 23 juli 2005 när jag synar och självsäkert samlar åt mig potten. Jag satt på triss i damer. Vi sitter i en lägenhet strax utanför Kista centrum och spelar poker.

Vi är Iraj Islam, en av Sveriges mest lovande unga entreprenörer, och jag Lieblings reporter. Iraj har precis kommit hem från London och ett seminarium för lovande entreprenörer i Sverige och England.

Nyss strosande i samma kvarter där Ernst Malmsteen tillkännagav att boo.com var konkursmässigt och därmed spräckte IT-bubblan försöker han ge en bild av både IT och entreprenörskap samtidigt som jag blandar korten:

– Entreprenörskap kan liknas vid poker. Hela livet handlar om vilka förutsättningar (kort) vi får och hur vi väljer att förvalta dem. Jag får en affärsidé. Jag värderar idén som om den vore en pokerhand. Om idén inte håller "fouldar" jag direkt och lägger inte mer kraft på den. Känner jag att idén kan ge vinst spelar jag vidare och försöker starta ett företag, jag investerar. Tiden går och omständigheterna förändras. Det gäller att hela tiden värdera marknaden. Jag måste hela tiden ha koll på hur de andra aktörerna rör sig och hur marknaden förändras – korten som kommer upp.

FRÅN MITTEN AV nittonhundranittiotalet och fram till millennieskiftet skapades en hausse kring IT-företag.

Internet som bara funnits till den breda allmänhetens förfogande i något år lovade enorma möjligheter. Förväntningarna pressade företagen att snabbt börja sälja via nätet för att inte hamna efter konkurrenterna. Men ingen valde att kritiskt värdera marknaden. Tävlingar där en nörd lästes in för att se hur länge han klarade sig med bara internet anordnades på löpande band.

HYSTERIN BESKREVS BÄST av den amerikanske investeraren Bill Gurley på riskkapitalbolaget

Benchmarks som i en krönika i Fortune 1998 hänade IT-bolagen. Gurley skrev om ett fiktivt IT-företag med den förlustbringande affärsidén att sälja dollarsedlar för rabattpriset 85 cent på sin hemsida. Affärerna kunde bara gå med förlust, men vad gjorde det? Hemsidan skulle ju få en miljard besökare. Tänk vilken annonsförsäljning det skulle ge!

I mars 2000 började flera IT-företag skrika efter mer kapital, trots att de inte hade lanserat produkter än. Det fick fler och fler investerare att inse att de blivit lurade. När alla investerare plötsligt ville sälja IT-aktier och ingen ville köpa sjönk värdet på aktierna med flera hundra procent per dag.

– **CHECK, SÄGER IRAJ.**

Jag lägger upp tre kort samtidigt som jag formulerar mina tankar till en fråga:

– Vad skiljer den kommande IT-hysterin från den förra?

– Den förra hysterin tvingade fram ett stälbad som rensade affärsmännen från dokusåpastjärnorna. Det är därför som till exempel CDON, Allaannonser och mitt företag Halvera går med vinst. Vi skapar mervärden för kunderna. Ett annat exempel som förklarar fenomenet är fildelning. Ända sedan kassetbanden kom har musik kunnat kopieras och spridas. Men det är först nu som varenda tonåring gör det via nätet.

Hur skulle du som nyss startat företag beskriva entreprenörsklimatet för unga i Sverige?

– Det finns allt fler krafter som uppmanar studenter att bli entreprenörer och företagare. Ett exempel är Stockholm School of Entrepreneurship, som är ett samarbete mellan Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska Högskolan, Handelshögskolan och Konstfack. Det finns också affärsidétävlingar som ger möjligheter att mäta sig med andra. Jag och mina vänner vann en tävling vilket gjorde det mycket lättare för oss att få banklån.

Vad går er affärsidé ut på?, frågar jag och lägger fram min steg.

Iraj ler, lägger fram sin hand (som till min förfäran bildar färg med korten på bordet, jag torskar alltså) och berättar:

– Det finns i dag två sorters handelssajter. Antingen är de som exempelvis Blocket, en annonssajt, eller är de som CDON, en vanlig handelssajt. Halvera kombinerar det bästa från båda. När du köper en begagnad vara på internet ska du inte behöva kontakta en okänd säljare för att göra upp om pris, leveranssätt och oroa dig över bedrägerier vid betalningen. Det är allt för komplicerat och osäkert. Vi gör det

lika snabbt, enkelt och säkert att handla begagnat som att handla nytt på CDON, fast hos oss handlar du för halva priset.

Några minuter senare har jag förlorat ytterligare två givar. Jag avslutar spelet medan jag fortfarande har pengar till bussen och tackar för mig. På väg mot hållplatsen duggar det svagt samtidigt som solen tittar upp på sina håll och ger upphov till smala regnbågsslingor. Den nya IT-hysterin är här. Pokerspelandet på internet är ett symtom på att IT är på väg tillbaka för att stanna. Unga framgångsrika svenska entreprenörer som Iraj Islam ett annat.

TEXT: SIAVOSH ZARAASVAND

UNG ENTREPRENÖR. Iraj Islam är en av Sveriges unga företagare. Han driver webbföretaget Halvera som blivit en stor framgång.

FOTO: DANIELA AUERBACH

Svårt vara entreprenör i Sverige

I slutet av förra året släppte några tonåringar sökmotor www.allaannonser.se. Idén var att samla alla internetannonser på en sida och på så sätt spara tid åt konsumenterna. Till Liebling säger vd Jonas Söderqvist att affärerna går bra och att omsättningen låg på cirka 100 000 kronor i månaden första året.

På frågan om hur entreprenörsklimatet i Sverige ser ut svarar den unga företagaren:

– Entreprenörsintresset är lågt. Det är väldigt få ungdomar som startar egna företag just nu.

Vad tror du att det beror på?

– Många skatter, höga arbetsgivaravgifter och dålig kunskap om hur man startar ett företag.

Darin mitt i företagarnas skottlinje

De unga IT-entreprenörerna gör inte så sällan riktigt bra affärer på att bete sig som ruskigt kaxiga svin. Popidolen Darin Zanyar är en av dem som hamnat i skottlinjen för skoningslösa webbrebeller. "Åh, vad gay du är", ekar Darinmobben på internet.

I maj blev Idol-tvåan Darin Zanyar skoningslöst påhoppad av ett företag som säljer knappor på internet. Företaget som låter kunderna själva designa knappor irriterade sig på att en stor majoritet av knapparna hade Darin-motiv. I en flashfilm som de publicerade på sin hemsida (www.knapp.nu) mobbade de Darin för att vara gay, ha tandställning och sakna talang. Som bevis för sina påståenden använde de en intervju hämtad från Darins egen hemsida (www.darin.se).

Huruvida Darin tog åt sig eller ej kunde Liebling inte ta reda på då han var bortrest när vi ringde. Men konstateras kan att intervjun på Darins hemsida har förändrats. Även företaget knapp.nu verkar ha mått dåligt av filmen då den inte längre går att finna på deras sida. I stället ligger en annan film uppe där de anklagar Darins skivbolag för att ha tvingat dem att ta ner filmen. Ställningen är således 1-1 mellan knapp.nu och Darins skivbolag medan Darin själv fortfarande stampar på 0.

19.42. Jonny läser sagor för Manjiri innan hon somnar. Läger mig ner för att vila en stund... men somnar snart.

Camilla Thulin: "Det kan vara en trend på gång"

Liebling träffade designerdrottningen Camilla Thulin, som också råkar vara en stor kännare av 50-talet, för att ta reda på hur det egentligen förhåller sig med hela hypen kring hemmafruar.

Vad kännetecknar en hemmafru?

– Det är en kvinna eller en man som sköter markservicen. Det vill säga barn, städning, tvättning, matlagning, matinköp och allt som tillhör att driva projektet familj med flera barn, vilket är ett heltidsarbete i sig själv. Och det är mycket underskattat. Jag tror att fler än man tror skulle vilja vara hemma och ta hand om hemmamiljön med barnen. Tyvärr har nästan ingen råd att ha hemmaman eller hemmafru i dag.

– En intressant aspekt är varför det är så gräsligt att vara hemma och sköta

om sina barn och sitt hem om man vill det? Alla kanske inte vill fika och ha arbetskamrater, jag vet flera som helst vill slippa.

Det anses finare att anställa folk som sköter hemmet, att köra med halvfabrikatsmat och att ha barnen på olika inrättningar. Men jag dömer ingen, jag har personligen valt bort den problematiken.

Är det en ny hemmafrutrend på gång?

– Det kan vara en trend, för det är bara höginkomsttagare som har råd att

lyxa sig på detta sätt, alla andra måste jobba för att få det att gå runt.

Hur skiljer sig dagens hemmafruar från 1950-talets?

– I dag väljer man om man vill vara hemmaman eller hemmafru, då var man oftast hänvisad till att bli hemmafru.

Vilka fördelar ser du med att vara hemmafru respektive karriärkvinna?

– Jag tror att det beror helt på ens egen personlighet, vem man frågar helt enkelt. Det finns faktiskt folk som är intresserade av sina barn, inte så många dock. Det finns folk som tycker att vardagssysslor är ganska roliga och gör något kreativt av det. Det finns också sådana som tycker om att vara strebers i arbetet ständigt och jämt – typ jag själv. Samtidigt som man ledsnar på att aldrig vara ledig, att det aldrig finns någon mat hemma, allt är rörigt jämt och så vidare.

KRÖNIKA:

Ensam med Barbie och Ken

OCH DEN BITTRA SANNINGEN SLÅR MIG. "Alex, det var inte mamma eller pappa som hämtade dig på dagis. Det var jag", sa min syster. Min barndom var lika med en förklädd idyll. Jag var utlämnad åt Barbies plastvärld, soliga dagar med rosamanade vita hästar och pojkvänsidealet Ken. Barbies vänner var mina vänner. Hennes systrar Skipper och Stacie var mina systrar. Givetvis gick jag och kärade ner mig i killen i skolan som mest liknande Nick Carter i Backstreet Boys (liknelse med Ken, någon?). Nej, såg han inte ut som Ken vore han inte värd ett skit, tänkte jag. Barbie är en ytlig liten jävel, och likaså blev pyttelilla jag. Sicket tragiskt barn jag måste ha varit. Flätor i håret och rosa (Barbie-)tröjor. Finstädad, renputsad, nytvättad. Inte fan blev jag inspirerad av pären min eftersom de aldrig spenderade tid eller lekte med mig. System? Nej, hon hade bättre saker för sig (som att lyssna på New Kids on the Block med sina pricktröjiga tjejkompisar). Allting är Barbies fel.

Okej då, jag lekte även med dinosaurier och lego. Lite bilar, troll, Gogos, Poggs och sådant också. Men vad spelar det för roll då jag trots allt ägde 40 Barbiedockor? Jag hade köpt dockorna ett hus, en minibuss, en härsalong, en häst, ett stall och you name it. För lite PVC i det rosavita flickrummet? Du skojar nog.

JAG VAR ENSAM MED Spice Girls, Backstreet Boys, Barbie och Ken. Det var tämligen mysigt. Men jag tror att jag faktiskt fick chansen att filosofera rejält. Det saknar nog många andra barn idag. För hela tiden, jämnt och ständigt, ska de och deras mammor/syskon hitta på någonting att göra. Det kan vara alltifrån att äta glass i parken till att få en saga uppläst för sig precis före sovdags. Det där fick jag banne mig ta tag i själv. Solo. Vilket jävla ord.

"Mamma, kan du läsa en godnattsaga för mig?". Mamma grabbar tag i den nyinköpta feta kolossboken med godnattsagor, lägger den på sängen och säger "varsågod. jag måste springa. *Puss puss på kinden*".

Visst, det var bekvämt att vara lämnad åt sig själv. Jag fick de flesta Barbieprylarna jag pekade på eftersom jag var envis som ett saboterat kassetband på "repeat". Däremot blir en person minst sagt något instängd av att bara hänga i sitt rum efter dagis. Det skulle ha varit ensamhet med måtta.

Förhoppningsvis får jag chansen att gottgöra allting. När jag själv blir mamma blir det så där lagom-vara-i-fred-uppfostran. Det måste finnas en balans av kontroll över barnet – speciellt i en sådan tidig ålder. Jag vill inte bli en "jag-skiter-i-vad-du-gör"-mamma men inte heller något kontrollfreak. Hmm, vi får väl se hur det går. Önska mig lycka till.

Alex Eisenstein är 18 bast och har tidigare skrivit i bland annat Aftonbladet, på det liberalfeministiska nätverket Feliras blogg och på sajten Jag:Konsument. Numera är Alex fast medarbetare på Liebling. Annars sjunger hon opera och pluggar på Stockholms musikkonservatorium Rytmus.

Karl Staaff läste också Upsala Nya Tidning – pålitligt liberal sedan 1890

Upsala Nya Tidning startades av medlemmar i den liberala studentföreningen Verdandi som ett organ för rösträtt, frihandel och sociala reformer.
Karl Staaff var Verdandis grundare (1882) och senare liberal statsminister.

Medarbetarna i Upsala Nya Tidnings politiska redaktion.

Håkan Holmberg
politisk chefredaktör

Håkan Jacobson

Kersti Kollberg
debattredaktör

Niklavs Lapukins

Upsala Nya Tidning.

Danmarksgatan 28, Box 36, 751 03 Uppsala. Tel: 018-478 00 00 e-post: fornam.efternamn@unt.se

Utbilda dig!

Våra kunskaper och färdigheter är avgörande för hur utgången blir i valet nästa år. Liberala ungdomsförbundet tillhandahåller en rad utbildningar som ska leda oss till valseger. Kolla in www.luf.se för mer information

* Debatt- och Medieutbildning, 22-23/10

* Unga Kandidater Val 06, 19/11

* Ledarskapsutbildning steg 1-2-3, 3-4/12

* Klasspresentationsutbildning, 28-29/1

5 minuters guide till Norge

I år är det 100 år sedan som Sverige äntligen blev av med Norge. I september var det dessutom val till stortinget, så många ögon har för ovanlighetens skull varit vända mot Norge. Liebling – din guide i Norden tar chansen att rida på trendvågen. Här kommer den kanske sjystaste exposén över landet där lusekoftan aldrig blir omodern och fiskarmössan alltid är ett hett måste.

Delar av Norgevisan

från Mosebacke monarki

Ja, normmän är förskräckliga, så fula och så små. Med slipsar som är äckliga med norska blommor på. Dom larvar sig och sjåpar sig och joddlar och står i. Man frågar sig när man dom ser: Hur korkad kan man bli?

Man borde ge en riktig smäll åt Norge som nation, för att dom har så fula fjäll och taskig folkpension. Dom gör ju inga bilar och cyklarna är kass och deras store ende skald han heter Peter Dass.

Text: Hasse å Tage

Fördelar och nackdelar med att ta över Norge

FÖRDELAR:

- ✱ Norge har mer pengar än Sverige
- ✱ Vi har gjort det förut, och det har funkad bra
- ✱ Norge får alltid många medaljer i vinter-OS
- ✱ Normmän pratar roligt och de skulle bidra till många skratt och gemytliga situationer
- ✱ Norge är i princip redan en del av Sverige, så då är det lika bra att löpa linan ut
- ✱ Det lite otäcka Stockholmssyndromet skulle kunna överskuggas av den lite häftigare Osloprocessen

NACKDELAR:

- ✱ Landet består mest av skog och fjäll
- ✱ Ingen bryr sig egentligen om Norge
- ✱ Normmän gillar mesost lite för mycket
- ✱ I Norge måste man vara hurtig 24 timmar om dygnet
- ✱ Det blir fler galningar på stan
- ✱ Lusekoftan blir modern
- ✱ Framskrittpartiet – kommentarer överflödiga
- ✱ Bland deras dyrgripar finns Holmenkollen – bra för backhoppning och två flottar. Show us the money!
- ✱ Att yr betyder kåt och fett blir fitta måste medföra en hel del jobbiga situationer

Ett försök till räddning

I september åkte ett gäng glada ungliberaler över till Norge för att försöka rädda det som räddas kunde. Landet var nära att bli uppätet av socialister, och vad kan vara en sämre kombination än just socialism och Norge? Inte särskilt mycket.

Tyvärr misslyckades räddningsaktionen och det blev en socialistisk koalitionsregering. Men varför?

Liebling har kontaktat kampanjteamets pressansvarige, Pär Gustafsson. Han söker förklaringen till misslyckandet i normmännens kärlek till oss svenskar.

– Kampanjmaterialet tog helt enkelt slut, och vi hade ingen möjlighet att skaffa nytt! Norge älskade oss till döds.

Men trots nederlaget är inte Pär ledsen.

– Att få stå i tajt Svergelinne och kampanja på Karl Johan är en helt unik känsla. Nästan alla var trevliga – Norge är det bästa landet i världen!

Pär tycker ändå att kampanjen fick viss effekt. Hemsidan (www.raddannorge.no) får fortfarande besökare och kommentarema har drällt in. En del väljare bytte faktiskt åsikt efter långa diskussioner med de tappra svenskarna. Till slut fick till och med den borgerliga sidan fler röster, även om den inte vann tillräckligt många valkretsar.

De svenska liberalerna gjorde en mycket stabil insats i Norge. Nu är det bara att hoppas på att normmännen inte tar efter. För en konstig normman som kampanjar i tajt lusekofta på Avenyn är ingen höjdare.

Om Norge:

Statsskick: Monarki
Huvudstad: Oslo
Läs- och skrivkunnighet: 100 procent (wow!)
Språk: Svenska med underlig dialekt (norska)
BNP/invånare: 48 590 USD (galet!)
Invånarantal: Betyggande 4,56 miljoner (2003)
Naturtillgångar: Hur mycket olja och träd som helst
Viktigaste exportvaror: Fisk, metaller, kemiska produkter (?), gas och maskiner (kommentarer överflödiga)

”Normmännen är ju egentligen den sista sovjetstaten. Det är så oerhört nationalistiskt...allt är politik.”

– Björn Rosengren, före detta näringsminister, som frustrerad över en sprucken Telia/Telenor-affär förbannade vårt västra grannland & fick lämna regeringen.

Liebling möter: Stein Ramstad, exilnormman

Stein, du har ju lämnat Norge för att komma och bosätta dig i Göteborg. Hur kommer det sig?

– Alltså, jag ville ju självklart bo i EU. Som Europavän och federalist blir det

lätt ensamt och tråkigt.

Men är det verkligen så att ni normmän älskar fisk lika mycket som vi tror att ni gör?

– Jo, så är det nog. Vi har ju inte så jättemycket att glädjas över, så då får man ju anpassa sig efter läget. Kan man inte älska det man vill ha, får man älska det man får.

Tror du att fisken har något att göra med att ni normmän är så rika?

– Ja, såklart – fisk är ju det simmande guld! Men sedan har vi ju galna mängder med olja som ger oss pengar. Att bli rik i Norge är egentligen ett måste. När vi sparat pengar länge nog så emigrerar vi till Spanien där det är

varmt och skönt och väldigt olikt Norge.

Handen på hjärtat Stein – hade det inte varit bättre om Sverige behållit Norge?

– Nej, det tror jag verkligen inte. Däremot hade det varit bra om Norge behållit Sverige. Ni är så fruktansvärt aktiva och företagsamma med Volvo,

Ikea och grejor. Om ni hade varit en del av Norge hade ni kunnat soffa mer. Det är så stressigt här!

Så hur ofta åker du hem till lugnet i Norge?

– Ungefär två till tre gånger per år, till sommar och jul. Det jag slås av varje gång är att allt är så dyrt och vackert. Men Göteborg är ju också fint.

LANDET RUNT/ Skolkampanj för hela slanten – en reseberättelse

Tajmat med att elever över hela landet biter ihop och återvänder till skolbänken har Liberala ungdomsförbundet varit ute på kampanjturné för att ladda atmosfären i plugget. Hela nio städer, från Umeå i norr till Kalmar i söder, besöktes av Liberala ungdomsförbundets kampanjteam. Temat för kampanjen var, så klart, hur vi fixar en bättre skola. Här kommer en rapport från Majed Safaee.

Vecka 35. På måndagen – kampanjens första dag besökte kampanjteamet, bestående av Jonna Ferm, Jenny Sjödin och Anna Broman, Stagneliusgymnasiet och Jenny Nyström-gymnasiet i Kalmar. Nästa dag åkte de till kunskapsstaden Växjö där de fick sällskap av Emma, Johan, Paulina Posh Ahl och Jimmi. Onsdagen tillbringades i Per Gessles Halmstad tillsammans med Johanna

Nylander. Innan helgen stannade de också till i Örebro, mitt i gnällbältet, för att besöka ännu fler skolor.

Vecka 36. Turen kom till Norrland. Den här veckan bestod kampanjteamet av Matilda Broström och Amir Sebdani. I Umeå möttes kampanjteamet upp av Björn Kjellsson och André Haraldsson. Där hann man med att besöka eleverna

på Dragonskolan och studenterna på universitetet. På tisdag var det Sundsvalls tur, där teamet fick hjälp av Berivan, Mexhijde och Jenny. Kampanjarna hann besöka både Hedbergsska och Västermalms gymnasium.

Även om Uppsala inte är Norrland, så var det ändå dit det bar av på onsdagen. Bäst gick det på internationella gymna-

siet, där eleverna var uppriktigt ledsna när det var dags för teamet att gå vidare. Hjältarna är Magnus Hallor och Hampus Wikmark.

Efter detta segertåg bar det av till Falun där teamet fick sällskap av Jesper Aalhuizen. Sista anhalten för kampanjteamet blev Västerås, där Hanna Paavola anslöt till teamet.

Friheten tar sig i Kurdistan

Liberala ungdoms-
förbundets ordförande
Fredrik Malm har varit i
Kurdistan där friheten har
börjat blomma efter
Saddam Husseins fall. Här
berättar han om resan.

DET BÖRJAR RÖRA PÅ SIG I MELLANÖSTERN.
Den region som sträcker sig från Marocko i väster till Iran i öster har under årtal präglats av förtryck, ekonomiskt förfall, krig, terror, könsapartheid och elände. Det är långt ifrån likadant överallt förstås, men den genomgående trenden har varit att Mellanöstern som helhet kantats av problem. Men de senaste åren har vi sett embryot till det som komma skall. Det kommer inte att se likadant ut i den här delen av världen, om tio femton år kanske hälften av despoterna skakar galler och en jätteväg av investeringar hittat in.
Det började med befrielsen av Irak. Det följdes av terroristen Yasser Arafats död och ett nytt palestinskt ledarskap. Och massdemonstrationer i Libanon för att Syrien ska sluta ockupera landet. Diktatorn Mubarak meddelade att oppositionskandidater ska tillåtas i presidentvalet, om än försiktigt till en början. Debatten om kvinnors rättigheter tog fart i Kuwait och Turkiet

ställs inför stora demokratiska utmaningar inför kommande EU-förhandlingarna. Den enda demokratin i regionen sedan snart 60 år tillbaka – Israel – avvecklade bosättningarna i Gaza och lägger grunden för en ny framtida fredsuppgörelse.
På de flesta håll är det precis som tidigare. Regimen i Iran fortsätter att slå ihjäl sin befolkning. Hamas fortsätter hjärntvätten av småbarn och virar de gröna banden hårt runt huvudena på de små inför de väpnade paraderna på skolavslutningarna. Saudiarabien låter inte kvinnor och män gå bredvid varandra på gatorna.

UNDER SOMMAREN FICK JAG chansen att besöka ett av de områden som fått sin frihet, nämligen Kurdistan i Irak. I skydd av FN:s flygförbudszon över norra Irak lyckades kurderna bygga upp en autonomi i slutet i början av 1990-talet. När Saddam Hussein avlägsnades från makten och senare greps så drog kurderna en djup suck av lättnad och fortsatte att bygga upp Kurdistan. I dag sköter de säkerheten själva, har ett eget parlament och egen president. Sedan några veckor finns reguljärflyg mellan Frankfurt och huvudstaden Erbil/Hewler, för att komplettera tidigare avgångar från Dubai, Beirut och Amman. Inflödet av investeringar har skjutit i höjden och sakta men säkert börjar en befolkning vars vardag under årtionden präglats av gerillakrig, folkmord och

skövlingar att föreställa sig ett civilt liv med helt andra ingredienser; utbildning, ett normalt familjeliv, ekonomiska förbättringar och lugn och ro.

VID SIDAN OM DEN här krönikan finns lite bilder från resan till Kurdistan i Irak. Jag åkte dit några stekheta veckor i juli tillsammans med Gulan Avcı. Samtidigt skrev vi resereportage till Expressen, du kan läsa dem på www.luf.se/malmkurdistan.

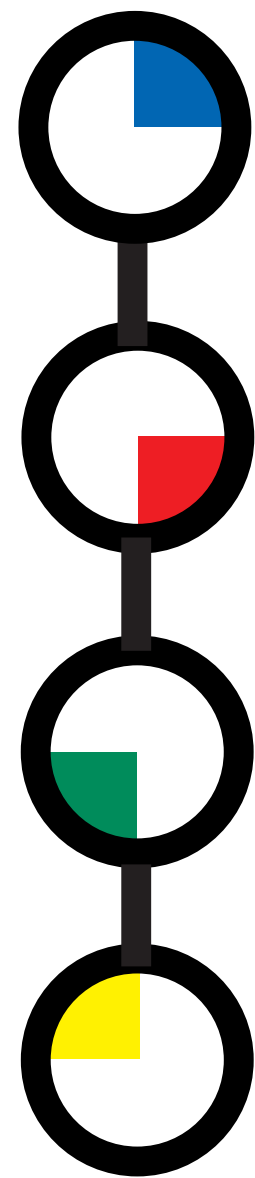
Fredrik och Gulan på ett möte med ungdomar utanför Suleymania. I bakgrunden syns de stora välvda bergen där folk under årens lopp har sökt skydd från fientliga arméer.

Minnesplats i Halabja, stenarna vårdar minnet av de 5 000 kurder som gasades ihjäl här av Saddam Hussein under folkmordet 1988.

Skylden vid gränsen mellan Turkiet och Kurdistan i Irak. Ordet Kurdistan har lett till turkiska protester.

Ett steg till...

Är Din organisation i behov av förändringsarbete?

SV kan vara en del i den processen! Med hjälp av vår unika arbetsmetod "Ett steg till" blir vi ett stöd och en inspiratör för organisationen. Genom att SV ställer frågorna och organisationen reflekterar över svaren, utvecklar vi det inre arbetet tillsammans.

Vårt breda utbud av cirkelverksamhet, kulturarrangemang och fackmannamedverkan blir naturliga hjälpmedel i processen.

Vill du veta mer, kontakta SV för ett möte!
Du hittar oss på www.sv.se eller i telefonkatalogen.

Mitt jobb är en katastrof!

Vi på Röda Korset arbetar med mänskliga katastrofer. Översvämningar i Bangladesh såväl som ensamhet i Tranås. Katastrofer ser inga gränser, därför finns Röda Korset på plats i 181 länder. Ett långsiktigt sätt att göra världen till en mänskligare plats är att bli månadsgivare i Svenska Röda Korset. Du kan bidra med 100 kr eller mer i månaden. Vill du veta mer är du välkommen att besöka vår hemsida www.redcross.se eller anmäla dig på 020-213 213. Tack.

Frihet på webben: Bloggrevolutionen ger fler en röst i samhället

De gamla tidningsdrakarna har fått konkurrens. Proffstystackarnas släkte har fått ett rejält tillskott på webbens alla bloggar, nät-tidningar och fora. Många använder också dessa verktyg för att skapa uppmärksamhet på ett mer personligt plan.

– **JAG TROR ATT BLOGGARNÄR** ytterligare ett steg i den demokratiska revolution som pågått de senaste tvåhundra-femtio åren, eller så. Fler människor får en röst. Tankar och åsikter växlas snabbare. Information binds ihop bättre. Förbjudna åsikter får lättare att bryta igenom, säger Per Gudmundsson, redaktör på SVT och tidigare flitig bloggare.

Politiker har på senare tid fått upp ögonen för bloggar, de sajter där man i dagboksform postar inlägg i ett rasande tempo. Troligen vill politikerna skapa en mer personlig bild av dem själva och marknadsföra sina åsikter samt sina personliga varumärken.

Det sägs att Göran Persson, när han av studentförbundets ordförande upplöstes om bloggfenomenet och uppmanades att skaffa en egen blogg, uppdrog åt Marita Ulvskog att anställa en hel stab med uppdrag att blogga åt statsministern.

DET ÄR ENKLT att skaffa sig en egen blogg, det är bara att hitta en hemsida som har blogg-tjänster, till exempel blogspot.com, där man lätt kan gå in och

Livsfara: Informationen är fri

DET VAR TIDIGT 90-TAL. IT-bubblan hade ännu ingen hört talas om när Jan Axelsson och några till sjösatte Flashback, ett forum för total yttrandefrihet på internet. Det fanns en stark förhoppning inom den subkultur som föddes på den världsvida webben om att internet skulle innebära en revolution för yttrandefriheten. Ingen åsikt var för galen för att få plats, information vill vara fri. På Flashback samlades konspirationsteoretiker på vänsterkanten, nyliberaler och nynazister. Idén bakom Bahnhof var den samma. Oskar Swartz, som numera bloggar på www.swartz.typepad.com, ville skapa ett webbhotell som inte kände några gränser. Numera är Bahnhof sålt och företaget figurerade nyligen i en konflikt med Antipiratbyrå. Tillsammans med personal från fildelningsjägarna på Antipiratbyrå stormade Kronofogden in på Bahnhofs kontor och beslagtogs deras servrar. Fildelningsfrågan är en het potatis i debatten om yttrandefrihet på nätet.

Rasmus Fleischer på Piratbyrå, en organisation som bildar opinion för att förändra synen på piratkopiering, menar att fildelning är en viktig del av informationsfriheten.

– Mängder av gamla filmer och annat, som är viktigt referensmaterial i dag, finns bara att tillgå via fildelningsnätverken. I vissa fall är all annan spridning omöjlig eftersom det inte går att spåra rättighetsinnehavarnas arvingar. Och när The Pirate Bay passerade en miljon användare var det någon i Kina som genom fildelning kunde ta del av kultur som inte förekommer i regimkontrollerade kanaler, säger Rasmus Fleischer.

ENLIGT DOKTORANDEN OCH den välkände bloggaren Niklas Lundblad har internet revolutionerat yttrandefriheten, Niklas Lundblad har doktorerat i informatik och har skapat en blogg som heter kommenterat.net. Han tror att yttrandefriheten på nätet kommer utvecklas även på nya sätt:

– Snart kommer det att vara möjligt, med system som Publius, att publicera irreversibelt. Att publicera information på ett sätt som gör det omöjligt att ta ned informationen igen, säger Niklas.

Ett annat problem som varit brännhett sen internet slog igenom på bred front är extremisternas rätt att sprida hatpropaganda. Niklas Lundblad ser inga större problem med att nazister kan uttrycka sina åsikter och sitt hat öppet på nätet. Men när det kommer till bampornografi säger han:

– Ja, det är ett problem, det är vidrigt att barn blir föremål för pornografi eftersom de är skyddslösa. Men han vill inte stoppa spridningen utan i stället lägga mer kraft på att stoppa själva produktionen av bampornografi.

följa relativt enkla instruktioner för att skaffa sig en egen blogg. Det är även helt gratis. Enligt GP finns uppskattningsvis åtta miljoner bloggar i dag. Ett exempel hittar du på johanna-nylander.blogspot.com där Johanna Nylander, en 19-årig tjej från Skövde, skriver om sina politiska värderingar och sin vardag.

– Jag tyckte att bloggandet verkade ett bra sätt att nå ut med sin åsikt på.

Det är en form av skrivande där texterna inte behöver bli för avancerade och långa, samtidigt som man inte heller behöver bli för privat. Bloggandet låter mig också kombinera udda ämnen; som fildelning och feminism, säger Johanna Nylander.

Många är skeptiska till bloggar, vissa tycker att de används alltför ofta till uppmärksamhetshorerier och oseriösa saker och andra tycker att det kan vara skadligt för samhället med en för öppen debatt.

– Kanske är det inte en slump att internet är så gott som förbjudet i länder som Kuba, Nordkorea och Kina. Tyvärr hotas yttrandefriheten jämt och ständigt av krafter i samhället som tycker att internet borde kontrolleras mycket mer än vad det gör, säger Johanna Nylander.

ÄVEN DET SVENSKA PUBLIC service-företaget SVT försöker censurera sin personal. Per Gudmundsson fick ett ultimatum där han fick välja mellan bloggen och jobbet. Av en chef fick han höra att det är en mänsklig rättighet att yttra sig fritt i samhället – men det är ingen mänsklig rättighet att jobba på SVT. Per Gudmundsson la ner bloggen men säger:

– Det handlar om tolkningen av de regler som styr så kallade Public Service-företag, tolkningar som jag naturligtvis tycker är fel och mossiga.

TEXT: SAMUEL CRONA